

Latweefchu Awises.

62. gada-gahjums.

Nr. 30.

Trefchdeenâ, 27. Julijâ (8. Augustâ).

1883.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, in Grobin, Kurland. — Expedizija Westhorn fga grahmatu bodê Zelgawâ.

Nahditajs: Par sinu. No eefschsemehm. No ahriemehm. Wisjamalahs sinas. Afischjana us nahwes gultas. Pagastu wezatee Maslawâ. Usaizinajums. Abilbes. Sludinaschanas.

Par sinu.

No 1. Julija war apstelleht „Latweefchu Awises“ lihdj gada beigahm. Makfa ir, kâ arween: 60 kap. Zelgawâ janemot un 90 kap. pahr pastu.

No eefschsemehm.

Behterburga. Keisara Majestete, kâ „Now. Wr.“ sino, pawehlejis, Sawam ne-aismirstamam Tehwam, Keisaram Aleksandram II., par peeminu, peesuhtht wifahm pagastu waldehm bes makfas schini gadâ isdoto grahmatu: „Keisara Aleksandera II. waldischanas wehsture.“ — Us Wisangstaku pawehli wezako saldatu atlaischana schogad notiks agraki nelâ zitôs gaddôs. No inscheneeru un jahtneeku pulkeem atlaidihs tos, kas eesaukti 1878. gadâ; bet no kahjineekeem tos, kas eesaukti 1879. gadâ. Zaur schahdu atlaischanu grib aistaupihht labu daku naudas. — **Behterburgas birschâ** dabutas sinas, ka ahsemes schini gadâ gaidot stipru labibas eeweschanu is Kreewijas, kur zerejot us bagatu plauju. Wiswairak labibas gaidot is Melnabs un Afowas jubras oflahm. — **Kara ministeris Wannowskis** faskimis, un nemas ne-iseet is fawa dshwolka. — **75 tuhst. rublu** leelais winnefts pee pehdejahs prehmiyu islofeschanas kritis us biteti, kas peederot Slatousta basnizas garidsneekam Aijewâ, Uspenska lungam. — **Barona Stachelberga** weeta, kas us pascha luhgumu atzeltis no amata, ir geheimrahts Kapustins eezelts par Tehrpatas mahzibas apgabala kuratoru.

Zelgawa. Nakti us 16. Juliju nosaga no ganibahm kahdam Behrsmuischas fainneekam sirgu. — Kahdu laizinu atpakal noslihta pee Behtermuischas peederoscho Belnu mahju rentneekam feewa. Ubi, wihs un feewa, bij braufuschi us plawu pehz feena. Zelfsch us turenî wedis zaur kahdu brangi dfitu, ar uhdeni pilditu grahwi. Brauzot ir nojukuschi no ihstâ zeta un eebraufuschi kahdâ 6—7 pehdu dfitâ bedrê, kur tad rati apfweedeschees. Sirgs un weens brauzejs gan isglahbahs; bet otrs nê. Wihs, sinams, loti noschelo jauno feewinu, kuru til preefsch ne ilga laika bij warejis faukt par sawu. — Schinis deenas aifshthija us Sibiriyu, lai tur nomestos us dshwi, wairak perfonu, kuras deht eelaufchanahm, sahdsibahm un fleplawibahm bij apzeetinatas. Aifshthitee ir: Kallmanis un Hofias Papiermeisters, peederigi pee Zukuma; Janis Follmanis, peederigs pee Afisupes; Jahseps Grabuschans, peederigs pee Kurmes, un Reinis Bergts, peederigs pee Bauflas. Tahlak Augustis Bubbuls is Ghdoles, Jahseps Schidkowskys is Dweetes; Kasimirs Michailowskys un Jehkaps Blufmanis. — **Ideenejuschais saldats Krifsch Abolings** is Pikkalnes, kas dshwo Zelgawâ, Dobeles eelâ Nr. 44, un kurfch wairak gadus nodshwoja meerigi un laimigi ar sawu feewu, preefsch kahdahm nedelahm tapa ahprahhtigs. Winu noweda us flimnizu, lai kluhtu isahrstehts. Pehz tam, kad kahdu laizinu Krifsch Abolings tur bij usturejees, winu pahrsuhthija atpakal korteli, pee kam dakteris isflaidroja, ka esot wefels. Bet ka wahjineeks wehl nebuht nebij pee pilna prahta, to peerahdija wina muldeschana. Isdewigu brihdi atradis, kur to neweens ne-apwalteja, kâ tilai wina pascha feewa, kas jau kahdus 12 gadus neredfiga, ahprahhtigais panehma is schublahdes puznafi, un ar to aifgreesahs rikfli. Krifsch Abolings tagad atrodahs flimnizâ. — Breesmigi gan liktenis preemeklejis scho laulato pahri. Par wifu to ilgo laiku, lamehr minetâ feewina neredfiga, wihs sneedsa winai palihdsibu un apgahdibu. Bet kas gan tagad sneegs,

kur feewinas galwineeks saudejis prahtu un kura dshwiba stahw breefmâs. Tê redsams, ka neredfigajai buhs janonihst badâ, ja par winu ne-apschelosces radi, draugi un pasihstami. Gan ari fweeschineekeem, kureem nelaimigahs feewinas eeschelohjabs, peenahktos atmetst sawu artawu un winai pasneegt palihdsibu.

No Dschuhkstes pufes sino „M. W.“: 3. Julijâ notika behdigs atgadijums. Rimeiku Wilnu mahjâ puifis K. S. fainneeka diwu stobru pistoli panehmis un ne-apdomigi ar to apgahjees, tâ ka pistole sprahga wakam un wakam sprahgnot schahweens trahpija kalpa wihra weenigo feschus gadus wezo dehlinu. Schahweens eegahjis galwâ, tâ ka nabaga sehniusch pehz 15 minutehm bija nobeidsees.

Zukuma. „Behr. Wahz. aw.“ sino, ka Wezajôs Jahnôs no-degusi Aufadu muischa. Skahde, kas sneedsahs lihdj 65 tuhst. rubtu, loti leela. Pats muischas ihpaschneeks lihdj ar sawu dehlu zaur uguns leefmahm eewainoti.

Kuldiga. Par turenîs gimnastijas Greeku walodas wirsffolotaju aizinahs Rehwaless gubernas gimnastijas snibu skolotajs J. Schmidts.

No Bahrtas. Breeki un behdas wifâ pasaulê kâ deenas un naktis mainahs; tâ, sinams, ari pee mums. Par leelu laimi un bagatibu tagad mums gan naw ko preezatees, jo ar fweedreem tilai puhledamees sawu deenischku maift ehdam; bet waj tad par naudu, mantu un bagatibu ween wajjag un war preezatees? Waj tad ir tad naw ko preezatees, kad meers, laba waldischana, wescheliba un tuwaku mihlestiba ir? — Sawa mihlâ, Augustâ Semes-tehwa kroneschanu 3 deenas preezigi noswinejahm. 2 deenas basnizâ deewakalposchanu turejahm, „Te deum“ un „Deews fwehti Keisarû“ ar tauru puhfchanu un 4-balsfigu dseedaschanu lihdj dseedadami. Zauki bij pateefi dsirdeht un redseht, ka dascheem ir preeka afaras azis spihdeja, kad zeenigâ Mihzes meschafunga palihgs meschafargu garo rindu, mundeerôs gehrbtu, basnizâ eeweda, un tee, pee altara zelôs metuschees, sawu „Tehws muhs“ noskaltija; trefcho deenu pehz deewakalposchanas, safumôs isgahjahm, un tur pirmak, taurehm puhfshot, „Deews, fwehti Keisarû“ nodseedajahm, tad, lihdj wakaram 4-balsfigi dseedadami un spehledami, to deenu pawadijahm. Un ne ween sawâ starpâ jau oturu reis Jahnu nakti, 24. Junijâ, scho rindu rakstijaja dahrsâ, ar jauku dseedaschanu, tauru musiku un skunstigahm ugunihm pawadijahm. Otru Seemas-fwehtku wakaru sawu basnizu ar eglitehm puhfshojuschi un wairak kâ fintu fwezechm apgaismojuschi, garigas dseefmas dseedajahm, taurehm spehlejot. Bet ari no zeemineekeem, Gramsdineekeem, pehrn us brihwlaischanas fwehtkeem, 30. Augustâ, tapahm usaizinati, teem peebeedrotees ar dseedaschanu, tauru puhfchanu un skunstigu ugunu israhdischanu. Tagad pat atkal no otreem zeemineem, Grobinneekeem, tapahm usaizinati 7. Julijâ un palihdsejahm teem winu jauno mahzitaju, „Latweefchu Awischu“ apgahdataju, Weide kungu ar dseedaschanu un tauru spehleschanu fagaidiht un faaemt.

Par behdahm runajot, peeminam, ka muhsu muischas arendatoram, Blumberg kungam, par Wasaras-fwehtkeem pehrkons laulu schkubni trahpija, kura ari 7 awis tapa nosistas. Tagad behdajamees, ka schogad plawâs mas sahles un to paschu newaram dabuht rokâs; jo paschâ feena laikâ gandrihs il deenas liht. — Behdas it wifas ne domahht nedomaju isteift, — apniktu ari lasot; jo tahs buhtu kattram wifai pasihstamas. Bet weenas wehl newaru atstahht neminejis. Muhsu loti mihlsch, tagadejâ zeenigâ mahzitaja tehws, Gustaws Brasche, no mums us debesu mahjahm 7. Junijâ aifgahjis. Kâ to Skarre kungs jau 27. Nr. aprahhtijis. Tilai to wehl minefchu:

Kamehr muhsu mihsch aigahjeis muhsu garigu apkopschanu sawam wehlan nodewis, un no mums aigahjis, Leepaja dshwoja, tamehr winsch par mums un mehs par winu dauds neruhpejamees. Winsch finaja muhs garigi apkoptus un mehs winu meefigi bes deenischlas maises ne-efam, tilai reti apmellejahm un mihsigi parunajamees; bet tagad, kad winsch no mums pawisam schlihrees, tad mums wina deht rahdahs leels truhkums, un ta truhkuma weeta — leels schelums! Zaur lihdsibu runajot, ka tahdam, kam gandrihs atleekoti; bet tadschu dauds wehrta, dahrga un mihta manta sudusi. — Wina labus darbus nespeju un ari negribu te isdaudsinah, labi winu pafinis, ka winsch few flawas nekahroja un nemelleja; bet weenigi Deewam par flawu un Wina walstibai par pee-augfchanu ruhpigi darbojahs. Ihpaschi Latweeschu tautas ihstis mihslotajs un pateefigs draugs bija, to garigi un laizigi swehtigu un laimigu gribedams dariht — lihds pat nahwei ruhpejahs, publejahs un zihnijahs. Ar to mehs apmeerinajamees, ka winsch, eegahjis sawa Kunga preeks, dufs no sawahm darboschanahm, un wina darbi to pawada. — Noschehlojam ari, ka schim, mums ne-aismirstamam mihsam, bija jadstid, un flepstu drukatäs broschires (wainofchanas rakstas) jalasa, kur winsch pee wahrda nosaukts, un par Latweeschu tumfa grubdeju aprakstihst, ka winsch pats man to skumigs reis fuhdsjahs. Bet, ko par to brihitees!

J. Bergmann.

No Wirgas. 20. Julija, ta faulei reetot, Wirga ir padarhts breefmigs fleplawu darbs. Wirgas kungs, barons v. Nolde wakarä ar sawu mescha wagari nahza no jaktis; peepefchi no abahm pusehm us reisi is krummeem norihbeja pa schahweenam. Pats kungs tika nahwigi trahpihts un pehz kahdahm diwi stundahm islaida sawu dshwibu. Weena flinte esot bijusi lahmeta ar kapatu swinu, otra ar rupjahm skrotihm. Ari mescha wagare esot drusku eewainots. Grobinas pilsteefa nehmufti leetu ismekleschanä. Newar sinah, waj isdofees fleplawahm fadsiht pehdas.

Is Sihkeles draudses (Augfch-Kursemä). Wispirms gribu peemineht muhsu skolas buhschanu. 1880. gada, Julija mehnescha widejäs deenas nodega muhsu skolas nams, kas stahweja us no Marinowas muishas dshimtskunga zaur testamentu nowehletas semes. Skola tapa tureta lihds schim Johaminä un weenu gadu Jaun-Salensija, kur muishneeki bija prahwu namu preefch tam nowehlejuschi. Kaut gan schinis mahjäs bija deewagan telpas un plafcha ruhme preefch behneem, tad tomehr draudse ilgodamees ilgojahs pehz sawa ihstia skolas nama. Ne fen dabujahm to preeka wehsti dsirdeht, ka zaur draudses gana, nepeekufuschä un ne-apnikufuschä zeen. Klaufa lga, puhlehm un gahdashchanu warbuht wehl schini rudeni eefahks jaunu skolas namu buhweht. — Nepeeminejis ari newaru atstahst fchi gada gaidamo plauju. Rudsi, ne-eewehrojot garo seemu un auksto pawafari, ir zaur-zaurim nemot tahdi mehreni. Wafarejs lihds schim wehl turahs itin labi, ari sahle ir labi angufi, til Deews sin, ka buhs ar eewahlschanu, jo nu ir trescha nedeka, ka lihst weena lihshana; weetahm ir ari krusa bijusi, bet flawa tam Wisaugstakam, nekur leelu skahdi naw padarijufi.

Seemelits.

Mihga. „Austra“, Latweeschu fugneezibas beedriba, 7. Julija notureja sawu mehneschu domes sapulzi.

„B. W.“ pasneeds schahdas sinas:

„Behz kaseera sinojuma 1. Junija sch. g. beedribas kapitalis bij 77 tuhst. 592 rubl. 49 kap. leels, Junija mehnesi peenahjis 11 tuhst. 945 rubl., ta ka 1. Julija bij 89 tuhst. 537 rubl. 69 kap. Bar beedribas kugeem korespondent-rehderis pasneedsa schahdas sinas:

Barla „Atalanta“, kapt. Lindemanis, no 2. Junija atrodahs Pensakola, kur bij ja-istur karantina dseltena drudschä deht no 10—16 deenahm. Tagad kugis laikam jau strahda ar lahdiina eemefchanu. Werakruzä, kur kugim ilgi bij jagaida, kugis par 33 deenahm, kuras welti bij janoguf, dabujis atlihdsinajuma ap 3175 rubl., ta ka „Atalanta“ itin kreetni buhs pelnijufi ne ween no wedama, bet ari no atlihdsinajuma, ko dabuja par gaidischanu. „Atalanta“ ari schogad dod labalahs zeribas.

Barla „Aufellis“, kapt. Ehleris, no 1. Julija atrodahs Bordo pilsehta un strahda ar kuga islahdeschanu. No turenas kugis dosfees us Kardisu ar lahdiinu pitprops (mihnu gangu stutu), par ko dabuhš ap 1875 rubl. un no Kardisas us Werakruzu ar lahdiinu patent fuel, par ko dabuhš ap 9000 rubl.

Barla „Jupiters“, kapt. Johannsens, no 16. Junija atrodahs Kardisa un tur lahde atmena ogles, kuras wedihš us Honglongu (Mihnä), par ap 11 tuhst. 200 rubl.

Barla „Aurora“, kapt. Ausrusch, no 30. Junija ir schä Mihgä un leschä no Katanijas un Likato atwesto fehru. No Mihgas wina ar plankahm brauks us Honfleru (Franzija) un dabuhš 3400 rubl.

Bar kuga buhwi buhwkomisijas preekschneeks sinoja, ka kapteina Leepina Kursemä fajirtee ofola loki tagad atwesti Mihlgrahwi; ziti wajjadstige loki, ka: Kihfu, behmu u. z., ari jau teef eegahdati, preekschdarbi jau usfahkti, ta ka pati buhwe nu nahlofchä nedeka warehs fahktees pehz kugu buhwmeistera Ferles pascha konstrufzijas. Kuga leelums buhschot ap 200 standartu ar trihsmastu schoneru takalafchu. Kuga muduls no Ferles lga eefneegts beedribai un buhs redsams Mihgas Latweeschu beedribas namä.

Bes tam dome nospreeda, 12 tuhst. rubl. noguldiht bankä, kugus schim brihscham wairs nepirkt, bet wiseem spehkeem rikotees us kugu buhwefchanu.

Preeks dsirdot, ka „Austra“, kas pastahw tilai ne ilgu laiku, til felmigi ir darbojusees. Par tahdeem zenteeneem teefcham waram no firds preezatees. Wehlan „Austri“ dauds laimes; lai winas kugi droschi peld plafchajäs juhräs un lai atnefs zitahm semehm, tehwijai un ihpaschi Latweeschu tautai dauds labuma!

Widseme. Grotufchu (Bez-Beebalgas draudse) sawstarpigahs uguns beedribas statuti 28. Junija sch. g. apstiprinati no eefschleetu ministera palihga.

Behrnawa. Turenas apgabalä leefas fehrga tagad aprobeschota. Behrnawas polizeja apleezinajufi, ka ari Behrnawas pilsehta leefas fehrga daschäs weetas parahdijusees; tamdeht wina islaidufi schahdus preekschraftus: 1) Katra leellopu jeb firgu faslimschana 2 stundu laika japasino polizejai, 2) gatu eewest pilsehta aisleegts, un 3) neweena lopa, kura gatu grib pahrdot; nedrihst laut, pirms weetigais lopu dakteris to naw apluhkojis un par to nodewis sawu spreedumu.

Rehwale. Kahda turenas awise sino schahdu atgadijumu. Diwi jaunfundses eemihlejuschahs kahda kuga kapteini, kas no Amerikas atbrauzis un kahdu laiku usturejees Rehwale. Us kapteina padomu abas jaunfundses apnehmufschahs, winam braukt lihds us Ameriku. Sinama wakarä abas ar sawahm zela fomahm gahjufschas us ostu, isihrejuschas kahdu laiwineeku, un teikufschas, lai winas pahzeltu us peenahzigo kugi. Bet knapi ka peebraukufschas pee kuga un kuga waktneekam isfajijufschas sawu nodomu, te winu jaukahs zeribas isnihkufschas. Kapteinis bijis jau apdomajees zitadi un fauzis no kuga tahm preti, lai taifahs, ka teefot projam, jo us kuga winu newaijagot. Abahm wajjadsejis greestees atpakaf. Bet us krafa winahm notikufi atkal jauna kibe. Tur kahds muitas eerehdnis tahm atnehmis winu zela leetas, domadams, ka tahs no ahrseemes kuga pahrwedufschas konterbandi.

Dinaburga. „Nowosti“ sino, ka tur kahda familija, fastahwofcha is 8 personahm, gruhti faslimufi, baididama kopä ar zitahm fehnehm gistigas fehnes. Zaur dakteru palihdsibu wifas 8 personas isglahbtas, lai gan daschas wehl atrodahs flimnizä.

Wilna. Tur nodomajot dibinahst sawstarpigu uguns-apdrofchinaschanas beedribu.

Zezeja. Tur ne fen notikufi sahdsiba. Kahds laulahts pahris, kas 3 gadus fadsihwojis kopä, isfchlihrahs, pee kam weenigajam behrnam bij palikt pee mahtes. Bet drihs tehws newareja istikt bes behrna un, sinadams, ka mahte to ar labu prahtu ne-atdos, winsch tai to nosaga. Kad nu mahte skraidija no weenas teefas pee otras; bet wif neko nepalihdsija, tad wina darija tapat, ka tehws bij darijis, un afsaga behrnu atpakaf. Tehws tagad ar wiseem spehkeem ranga tai atnemt behrnu. Us meera wehl neweens nedomä.

Konotopa, Tschernigowas gubernä. Kreemu amises sino no turenas schahdu notikumum: „Deenas laika funi saplofijufchi un nokodijufchi zilweku us zela. Kahdai semneezei, zela no Konotopas us Popowlas schahdschu, usbruzis bars funu. Pataudamahs us kauschu tizibu, ka funi nekad ne-aisteekot fehdoschu zilweku, wina us zela apfehдах. Bet fchi tiziba nepeepildijahs; funi nabaga semneezi ihfa brihdi ta fakodija, ka wina leelas moläs nomira. Melaimigahs meefas pee kruhtihm bij noplofitas lihds pat ribahm; tilai gihmis masaf bij fakodihst.

Tschernigowas gubernä, Gluchowas aprinkti, krusa nostufi labibas laukus.

Odefa. „Odes. Itga“ sino par kahdu atgadijumu swehrinato teefä. Jauns referwists bij apfuhdschot, ka fchi gada 25. Janwari eelaufees Herschka Alperowitscha dshwokli un tur issadsis daschadas leetas lihds 100 rublu wehrtiba. Apfuhdsetais ne buht neleedsahs, ka pee sahdsibas wainigs, bet ari isflaidroja, ka to darijis tilai tam-

deht, lai drihsti nahktu siltā zeetumā pee brihwas maisēs, jo toreis bijs stipri auksts, darba maš un wehl brangs seemas gabals preekschā. Winsch nefa wairak ne-efot nosadstis, kā tikai weenu manteli un pahri sabhaku, kad atradis Alperowitscha dšihwokli ne-aisflehtu. Ka pateesi pehz zeetuma ilgojees, jau redsams no tam, ka otrā deenā polizejai pats usdewis sahdsibu un ari isteizis, kur sagtāhs leetas pahrdewis. Saglis zaur fawu isteikšhanu tā atmihkstinaja swehrinato teefnefchu sirdis, ka tee winu noteiza par newainigu un atšwabinaja no foda.

No ahrsemehm.

Wahzija. Berlinē profesors Putliz noschahwees. Kā awises sino, tas esot noschahwees tā fauktā Amerikaneefchu dueli, kurā abi pretineeki met kaulinus waj zitadi losē, kuram no teem nosazitā laikā janoschaujāhs. Tahds duelis Putlizam esot atgadijees gadu atpakal, un winsch islosejees nahwi. Pehz nolihguma tam gada laikā bijis janogalinajāhs, un winsch ari isdarizis to. — **Walstskanzleris** firsts Bismarks, kas ne sen bij wahjisch, tagad atkal spirgts un mundris is fawas muischas Friedrichsrube aishrauzis us Risiingi. — **Wihz-admiralis** Batschs un kontr-admiralis Bergers atlahpuschees no faweem amateem. — **Daschōs** Bawarijas un Hesenēs apgabals laudis loti istrauzeja kahds kukainis, kuru tureja par Kolorado kukaini, kas, kā sinams, ir leelakais kartufelu postitajs, bet kusch lihds schim atrodahs til Seemel-Amerikā. Ja schis kukainis eerastos Ciropā, tad buhtu preeksch schihs breesmiga skahde. Wahzija gandrihs wifās tautas skolās atrod kukaina nobildejumu, lai laudis waretu zeeti usluhtot, ka tas kur ne-eweefchāhs. Kad nu minetōs apgabals nejauschī atrada kukaini, kas isflatijs pehz wiseem pasihstamā nobildejuma, tad wifī loti istruhkās. Ismeklejt atrada, ka kukainis esot kahds zits, bet ne Kolorado kukainis. Winsch gan isflatahs pehz Kolorado kukaina un ari dara daschadu skahdi pee beetehm, labibas u. z., bet naw loti breesmigs. Lihdselki pret winu wehl naw nekahdi labi atrasti, un tamdeht isleeta pasihstamos, proti: kukainu waj tahru nolaischānu no stahdu lapahm un lapu apflazinafchānu waj aplaischānu ar smalleem jaundedsinateem kaku putefkeem. — **Nakti us 20. Juliju (1. Aug.)** nodega Welwet akziju fabrika. Pee dsehshanas trihs uguns-dsehseji atraduschī nahwi un weens eewainotōs.

Franzija. Admirals Schores Septemberi atlahpshotees no fawa suhtna amata Behterburgā un usnemschotees wadiht Frantschu kugus Widus-juhra. Preeksch suhtna weetas Behterburgā esot diwi kandidati: agrakais kara ministeris generalis Billo, un generalis Kampenons. — **Gaiša** kugotajs Dschowis mehginaja ar gaiša kugi is Marselas ostas pahrbraukt pahr Widus juhru us Afriku. Bet zelozums naw isdewees, jo wehjsch drihs pehz isbraufschānas pahrgroftjees un dšinis winu us Korsikas salu. Tur kugis fahzis krist un Dschowis ar faweem pawadoneem gandrihs buhtu noslihtuschī juhra. Wini isfweeda is kuga wifu, kas bij kustinajams, un tā tad kugis weeglaks palidams, atkal pazehlahs lihds 9000 pehdū. Wehjsch nodšina to us Seemel-Italiju, kur tas nonahza semē. — **Is Tonkinas sino,** ka Hanojas jaunais komandants palkawneeks Bodens 7. (19.) Julijā ar 500 wihreem isgahjis is zeetokšhna un fakahwis eenaidneeku bandas. Frantschi atnehmuschī 7 leelgabalus eenaidneekem un apfahmuschī no scheem leelu pulku. Frantschi pasaudejuschī tikai 11 wihru.

Anglija. Krona leezineeks un Jhru leetas pahrdewejs Karejs jau esot zaur atreebeju rokahm atradis nahwi. Winsch esot nokauts zaur Jhru O'Donelu. Nokauschana notikusi us kahda twaikona. Slepawiba notikusi 17. (29.) Julijā pee Deenwidus-Afrikas, zekā no Kap pilsehtas us Elisabetes ostu. Uš kureni Karejs gribejis braukt, naw sinams, jo winsch bij sļepeni dewees zekā. Bet laikam atreebeji winam tāpat sļepeni bijuschī us pehdahm, kamehr ne-atgadijees isdewigs brihdīs preeksch sļepawibas isdarishanas.

Italija. Par semes trihzejumu Islijas salā pasneedsam wehl schahdas sinas: Preeksch nelaimēs deenas daschu reiš trofni apalsch semes dširdeja, un mašt semes trihzejumi bij manami. Beidsot ari akās uhdens isfika, kas sļimeja, ka leelaka semes trihzeschana gaidama. Pee wifa ta netikuschi sperti nekahdi soti preeksch isfargafchānāhs. Domā, ka minetāhs sļhmes pilsehtas namneeki un weefnizu ihpafschneeki ar nodomu sļehpuschi, lai ahrsemneeku weefi, no kureem teem bij leela pelna, nesabihstos un ne-aisbehgtu projam. Tahdā wihse leelakā lauschu daka nefa ne-efot sinajusti no sļimehm, kas wehstijuschas gaidamāhs breesmas. — Semes trihzeschana pastahwejusi is trihs semes gruhdeeneem, no kureem pirmāis bijis wisstiprakais.

Wifī trihs gruhdeeni notikuschi 15 sekundu laikā. Kasamitschola tikai peezi nami palikuschi stahwot. — Preeksch nelaimigo apkopšhanas no Italijas, it ihpafchi no Neapeles, tuhli atsteidsahs sapeeri, dakteri un sļimneeku kopeji. Sapeeri esot israkuschī is gruwescheem dauds personu, kas wehl bijuschas dšihwas. Deemschehl stipris leetus, kas iszehlahs pehz semes trihzejuma, soti apgruhtinaja glahbschānas darbus. Daschi saldati ari atraduschī nahwi. Wini eegrimuschī semē un apbehti ar gruwescheem. — **Wifā** Italijā lafa dahwanas, lai waretu sneegt palihdsibu nelaimē krituschēem, jo salas eedshwotaji zaur semes trihzeschānu pasaudejuschī gandrihs wifu mantu, tā, ka teem naw, no ka dšihwot. — **Is Romas sino,** ka tur schinis deenās besdeligas, kas pahri nedekas atpakal bij dewuschāhs us Egipti, lai tur pawaditu nahkofcho seemu, atkal atgreesuschāhs Romā atpakal. Tas gan notizis zaur koleeri Egiptē, jo besdeligas atraujāhs no tahdeem semes apgabaleem, kur plosahs fehrgas.

Spahnija. Spahneefchu kehnine (dšimusi Austreeschu erzherzogene), kā sinams, ne sen bij ar fawu laulatu draugu fastrihdeju fees un aishraukusi is Spahnijas us Austriju pee faweem radeem. Bet tagad sino, ka atkal esot saderehts meers, jo kehnine atkal dewufees atpakal zekā us Spahniju. — **Spahnijas** kehninsch schinis deenās zekoschot us Austriju un Wahziju. Winsch gribot apmekleht tikpat Austreeschu, kā Wahzu keisarū.

Montenegrija. Durenēs firsts drihsumā apmeklehs Sultanu Konstantinopolē. Winsch brauks pa juhras zeku is Kataro ostas. Sultans fanemschot winu ar tahdu paschu godu, kā Bulgarijas firstu.

Turzija. Koleeris lihds schim wehl nebij pahrgahjis pahr Egiptes robeschahm. Tagad sino, ka tas notizis, jo Smirnas ostas pilsehtā, Mas-Afijā, nomiris ar koleeri behrns, kas patlaban bij is Egiptes atbrauzis.

Deenwidus-Afrika. Sulu-Kaseru kehninsch Ketschwajo naw atradis fawā dšimtenē laimi. Kahdu laiku atpakal Anglu waldiba islaida winu is wangnezibas un atdewa winam Sulu semes troni atpakal, lai winsch palihdsētu Angleem aplarot Basuteefchu tautu, kas pastahwigi darija nemeerus. Kad Ketschwajo 1879. gadā tika no Angleem pahrawehts un fawangots, Angli isdalija Sulu semi wairak dakās, lai katrai buhtu fawē eedšimts waldineeks un wifa seme zaur tahdu fashkelschānu buhtu wahjaka. Weens no scheem apalschkehnineem, Usibepu, negribeja no fawahm teefbahm atlahptees un atkal padotees jaunezeltam kehninam Ketschwajo, tā ka stary abeem iszehlahs pilsonu karsch. Ketschwajo zaur ilgu dšihwi sweschumā bij pasaudejis dauds peekriteju, kas bij padewufchees jaunajem waldineekem. Schai karā nu, kā telegrama sinoja, Ketschwajo tizis fakauts un kopā ar wifahm fawahm seewahm nogalinahs, eekam winsch buhtu spehjis to padariht pret Basuteefcheem. Waj Usibepu tagad eenems wifu Sulu semi, un waj tas drihs nefanahs srihdū ar Angleem, wehl nesinams.

Seemel-Amerika. Weens no leelakeem Seemel-Amerikas miljonareem lizis uštaiht preeksch faweem zelozumeem femischku dselszeta wagonu, kas maksajis 5000 mahrzinu (lihds 50 tuhst. rubl.), kahda neweenam zilwekam pasaulē naw. Wagonis ir 60 pehdas garsch un gandrihs 10 pehdas plats. Winā atrodahs wifē, kas lepnā dšihwē wajadstis. Saprotams, ka wagonis wiszauri bagati isgresnots. Ari pret nelaimēs atgadijumeem zaur wilzeenu fashkelschānos tas esot deewsgan apdroshinahts. Til tad, kad tam wajadsetu no luhstoscha tilla eegahstees upē, wina pasafsheerim waretu slikti klastees. — **Saweenoto-Walstju** walsts parahds pagahjuschā gadā masinajees par 125 milj. 581 tuhst. 250 dolareem (lihds 250 milj. rubl.). Wehl nenomakfatais walsts parahds ir 1 bilj. 531 milj. 91 tuhst. 207 dolari. — **Duhshigakais** peldetajs wifā pasaulē, kapteinis Webs, schinis deenās noslihtis Niagaras krahzē. Webs 1875. gadā pahrpeldeja pahr La-Mantschas kanalu (no Anglijas us Franziju). Winsch bij usnehmees zaurpeldeht krahzei par 10 tuhst. dolareem. Dauds lauschu bij no wifahm malahm fabrauluschi, sļatitees, kā Webam isdofees wina nodoms. Webs eelchza uhdeni krahzes apalschā. Winsch ispeldeja zauri daschahm straujāhm weetāhm; bet beidsot eenahza kahdā atwarā, kas to nowilla dibenā. Webs gan strahdaja preti ar wifohm spehkeem, bet newareja atturetees. Wina lihks atrasts 8 Anglu juhdes apalsch Niagaras krahzes.

Wisjaunafahs sinas.

Keisara Augstiba leelfirsts Wladimirs lihds ar fawu Augsto kundsi. sēndeen. 23. Julijā aishrauja us kahdu laiku us Nowgorodu.

Otra deenā wina tur laimigi nonahja. — Gelfschleetu ministeris grafis Tolstojā, zaur Wisaugstako atwehleschanu, atstahj us lahdu laiku Peh-terburgu. Wina darischanas wedihs wina palihgā Durnowo fgs. — Zekaterinoslawā preelsh mas deenahm Schihdi eefahkti wajjaht. Gemesliis preelsh tam bijis tas, ka Schihdi apwainojufchi lahda semneela feewu. Dehl nemeera apspeeshanas nahja palihgā saldati. Zihninā 10 wihru kritufchi un lahdi 13 eewainoti. Pilsehtas walde nospreedusi labdus 5000 rublu, par labu teem Schihdeem, kas waija- fchanā klūā nelaimigi. Komiteja fastahdijufees, kas isdalihš nauđu teem, kuzeeem peenahlfrees. Ari garidsneekem usdōts lai tee no fawas pufes tāpat rauga apmeerinaht eeskaitofchos laudis. Saldati wehl paleel turpat. Jauni nemeeri naw iszehlufchees. — Romnōs kritufi leela krusa; daschi gabali bijufchi pus mahzinas smagi. — Neapelē isgahjufcho peektdeen bijufi semes trihzešana. Forijā sagahsti daschi nami un lahdas 3 personas pasaudejufchas dšhwibu. Tagad srao, ka beidsamajā laikā gaisš pilsehtās, kas zaur semes trihzešanu ispo- fitas, labojees. Nelaimigajeeem par labu eenahjis 1 1/2 miljona. Vihdš 760 lihlu jau paglabati. — Egiptē wehl arweeu daudš zilweku kriht zaur koleeri nahwei par laupijumu. Bairak tā 600 personu nomiru- fchas 24 stundu laikā.

Atsifichana us nahwes gultas.

Kriminal-stahis, latwiski no Joley.

Kahdā weentula meschafunga muischā, T. apgabala, dšhwoja meschafungs Flemingsch ar fawu familiju. Jau Flemina preelshgah- jejeem schini amata bij bijis karsch jawed ar fchi apgabala wifu ne- launigajeeem mescha sagleem. Gandrihs latrs no wineem wareja us- rahdibt leelakas jeb mafakas rehtas, kas wineam bij no mescha sagleem zehlufchahs. Ari Flemingam negahja nemas labak. Drihs pehz amata usremschanas wineam isnahja zihnisch ne tahlu no pascha dšhwolla ar diweem tahdeem pahdrofcheem mescha sagleem. Us meschafunga fauzeenu: „stahwi“, sagli atbildeja ar schaujamo mehrleschanu. Fle- mingsch atbildeja us tahdu pat wihsi, un ar ne-issalamahm bailehm dširdeja jaunā meschafunga feewa trihs schahweenus reisā. Flemingch bij gruhti, bet tomehr ne nahwigi gihmi, rokā un guhschā eewainots, turpretim weens mescha saglis, trahpihts no meschafunga labi mehrle- tas lodes, wahrtijahs fawās ašnis us nekad ne-uszelschanos. Otrs mescha saglis bij aishchdšis. Noschauto mescha sagli pasina par gald- neeku Bartels is R., un tā tad domaja, ka tas, kas isbehdšis, esot bijis wina brohliš, wiseem par pahdrofchu pasihstamaid kalejs Bartels. Flemingch bij, tā wina pascha wahdis israhdija, tikai wisleelakajā wajjadšibā fawu eerozi leetajis. Tamdehl newareja no ismekleschanas pret winau ne runa buht; ja, wisch dabuja wehl, par fawu duhschibu pret diweem mescha sagleem, goda sismi. Tomehr tika par wajjadšigu atsihts, winau us zitu weetu pahrzelt, lai buhtu fargahšs no nokautā beedru atreehschanahs.

1850. gada Oktobera 1. deena bij nosikta, kur Flemingam wai- jadseja tagadejo weetu atsiht un us zitu guberau aiseet. Deenu preelsh tam, 30. Septemeri, wisch sehdeja ar fawu feewu pee bro- lasta galda. Kas gan bij laimigahs, tā schie! No ta nelaimigā no- tikuma, meschafunga feewa jutahs til tad meeriga, kad wina pee lau- latā drauga fahneem atradahs. Pee latras amata darischanas meschā wina drebeja un trihzeja, jo wisch apgabals runaja no tam, ka kalejs Bartels esot meschafungam nahwi swebrejis. Jaunai feewai tas nebij palizis apshchpts, un tamdehl nu wina, pee wihra fahneem sehdedama, preezajahs, ka nahlamā deena wineus tahlu no breefmu weetas aish- wedišot.

„Man jateiz Tew tainiba,“ Flemingch fazija us fawu feewu, „ka es firnigi preezajos par manu pahrzelschanu, ne tapehz, ka man buhtu bail no ta tehwinā Bartela, bet tapehz, ka Tu ahtraki newari fawas bailes remdeht. Tā ka nu mehš riht aishelosim, tad es Tew waru wifu isteikt. Es esmu jau lahdas 5 draudu wehstules dabujis, zaur furahm man un latram manam pehznahzejam schini weetā top nahwe peefolita. Wehstules ir wifas no weenas, un ne no zitas, tā Bartela rolas rakstītas. Es no fawas pufes biju apnehmees, tiklihds tā us mani tiktu schauts, un es nebuhtu us reisu pagalam, raudsiht peeshmeht manā labatas grahmatinā, fleplawa wahrdu.“

„Ja, mihtais wihrih,“ Fleminga feewa atbildeja, „Tu nesini, zil es laimiga, ka mehš riht fcho mahju atstahim. Man schē naw ne- weenas meerigas stundas; bet paklausi man wehl weenu luhgschanu, ne-eij schodeen us meschu!“

„Tas newar buht, mihtā feewix, man wajjag eet us mallas uhtrupi 14. gabalā, un bes tam wehl pee wirsmeschafunga, no ta atwaditees. Tā tad dšhwo wefela!“

Jaunā feewa redseja, ka wifas wineas luhgschanas weltas; wina raudadama apkehrahs fawam wihram ap kaku, un kad schis, no wi- nas rolahm israhwees, mescha beesumā nosuda, wina noslihka us fa- weem zeleem un fuhthija firnigu luhgschanu us debešim, pee ta Wisu- warenā, lai tas wineas wihru it ihpachi schodeen remot fawā far- gashanā.

Bet tas Wisuwarenašs bij zitadi nodomajis!

Muhschibai lihdsiga pagahja 30. Septempera deena — un Fle- mingsch wehl nenahja atpakal. Ne-issakami isbihjufees jaunā feewa dewahs zela us wirsmeschafunga mahju. Schē wina dabuja sinabt, ka uhtrupe pulstien diwōs beigufees, ka Flemingch bijis pulstien trijās pee wirsmeschafunga un ka lahds winau drihs pehz tam redsejis 23.

mescha gabalā, us mahjahm feidsotees. Wirsmeschafunga mahja at- radahs tikai pus juhdis atstatu no Fleminga dšhwolla; tā tad schim jau wajjadseja pulstien tšhetrōs buht mahjās.

Wirsmeschafungs paklausiņa noslumufchahs feewas luhgschanas un pawadija winau, zitus wehl lihds nemdams, par to paschu zelinau, 23. gabalā, kur laudis bij redsejufchi Flemingu eijam.

Nelaimigā feewa! Kahda zela lihsumā guš tawš laulahts draugs; ašnis us wina krelka leezina, ka mescha sagla lode winau fahneegust. Noschautajam karajahs wina bise wehl us plezeem, tamdehl newareja schē nekahda zihnischanahs wihram pret wihru buht bijufi, bet schē bij notikufi negehlīga fleplawiba no pakatas.

Kamehr jaunā feewa waimanadama gahjahs us lihki, tikmehr wirsmeschafungam un pawadoneem parahbijahs breefmišs flats. Mes- schafunga lihkiš guleja us muguras, rolas issteptas us latru pusi, kreisajā usschkirta labatas grahmatina, zeeti fahrampetajā labajā rokā bij spalwa. Rabatas grahmatinā lasija wirsmeschafungs fchos wahr- dus sismetus:

„Bartels ir mani nosch—“

Schē beidsahs rakšis. Apalschā atradahs wehl daschas lihkas sribpas, it tā rakstītajs buhtu wehl reis, bet wetti, mehginajis bei- dsamo wahrdu usrakstīht. Labā rola, kura spalwa atradahs, bij aš- raina, laikam gan bij rola, labatas grahmatinau ahra remot, winau aistikufi; ari labatas grahmatina bij ar ašnim notaišita. Wir- smeschafungs, kas ari teefas sinaschanas bij studeerejis, apstatiņa ar teefescha usmanibu lihki, leezineelus pee wifa eewehrojama usmanigūš daridams. Lihki ari wispirms ašnesa us wirsmeschafunga mahju, un tikai tad wina pascha dšhwolla, pee lam wirsmeschafungs winau jah- fchus pawadija.

Pee meschafunga mahjas nonahlfcheem — atkal pahrschweig- schana! Pee mahjas durwihm bij peelihmehts baltis papihris, us kura bij lasami schie wahrdi:

„Kartis meschafungs schinisch namah tiks noschauts.“ Bes schaubi- fchanahs, nekunigais fleplawa bij tē bijis un papihri peelihmejis. Un kas zits wareja buht fleplawa, tā Bartels?!

Wirsmeschafungs aishgahja pee teefescha. Abi nu dewahs us Bartela mahju, kuru wina — jo jau bij nakts — gultā gulofchu at- rada. Kamehr wirsmeschafungs ar uswiktu bifes gaili pee Bartela gultas us wakti stahweja, teefes ismekleja ar fahautteem palihgeem wifu dšhwolla. Bisi atrada pagrabā paslehptu apalsch kartuseleem, blakam atradahs pulwera rags, majinisch ar skrotihm un otrs ar lo- dehym. Wirsmeschafungs ismekleja, tā leetas pratejis, bisi un atrada, ka stobra zaurums wehl pehz pulwera oda, un stobrā atradahs wehl druskas pulwera. Otrs stobrs bij ar skrotihm lahdehts un pistonga bij uslikta, — tā tad bes schaubischanahs bij, preelsh mas stundahm no bifes tijis schauts.

Bartels tika apzeetinahts un ismekleschana eefahlahs. Nahkofchā deenā bij sehdeschana un tika atrahšs, ka lode bij no preelshas truhkis eespeedufees. Lode bij gahjust zaur labo firdslambari un tika atrasta mugurkaulā. Gewainofchana bij bijufi loti nahwiga, tā ka nahwe pehz mas azumirkleem bij estahjufees. Lode bij drusku fahpeesta zaur lahdeschenu un swehra til pat daudš, tā zitas Bartela dšhwolla at- rastahs; ari paseja bifes zaurumā. Tahlak tika bes schaubischanahs apstiprinahts, ka Bartels 30. Septempera pehzpusdeenā esot redsehts 64. apgabala. Leezineeki, kuri tā isteiza, bij redsejufchi, ka wisch tikai 50 folu no wineem atstatu bij no zela nogreesees un beesumā eegahjis. Bisi gan nebij pee Bartela pamanijufchi, bet jalts tafchu gan. 64. apgabals bij gan no 23. lahdu pus juhdis atstatu, bet bes schaubischanahs wareja labs kahjineeks, par lahdu Bartels wispahrigi tika eeraudsihts, pusstundas laikā fcho gabalu nostaijaht. Bise wareja buht bijufi apshchpta meschā.

Papreelsh falihdsinaja rolas rakšis. Rabatas grahmatina ar wahrdeem: „Bartels ir mani nosch—“, tika wifu pirmā preelshā aemta. Fleminga atraitne, wirsmeschafungs, diwi meschafargi un do- mehru rentmeisteris, kuri ar Flemingu bij fahakstijufchees, leezinaja, ka schie wahrdi bes schaubischanahs esot rakstīti no Fleminga rolas.

Tahlak tika ismekletas draudu wehstules, kuras bij atrastas Fle- mina flapi, un nu falihdsinaja schihš ar pee mahjas durwihm peelih- metā papihra rolas rakstu. Pirmāis aju usmeteens rahdija, ka wisi schie raksti no weenas un tahs paschas rolas rakstīti. Salihdsinaja wehl ar lahdu Bartela rakstu, kuru wisch bij pee teefas, preelsh lahda gada, ismekleschanā dehl mescha sahdsibas buhdams, rakstijis. Rakšis draudu wehstules un us papihra lihdsinajahs tillab ortografijas, tā ari teikumū sinā, beidsot ari burtu isflata. Tā wahrds „noschauts“ atradahs tillab wifas wehstules, tā ari wina teefas rakstā. Un pee- lihmetais papihris, Tew wajjadseja par nodeweju palikt! Wisch bij us trim pufehm apgreests, us zetortas turpretim tā, ka no grahmatas israuts.

Teefas fulainis Leopolds otra deenā bij wehl reis Bartela dšhwolla ismeklejis un atradis wina 12 gadu wezā sehna rakstamu grahmatu, no kuras 2 lapas istruhka, weena aprakstīta, otra balta. Bes schaubischa- nahs, bij peelihmehts papihris ne-aprakstīta lapa, jo nogreestā pufe lihdsinajahs us mata ar grahmatā atstahto. Waj nebij gan ari ap- rakstīta, no grahmatas isplehstā, lapa isleetota? Ja, bij gan. Teefas fulainis Leopolds islahdeja atrastahs flintes stobru un atrada, ka prapis us pulwera bij weena dala no schihš lapas. Otru daku atrada me- schā, ne tahlu no noseeguma weetas, ar pulwera duhmeem melnu no- smehretu, us fuhnahm, blakam wezam osolam. Bes schaubischanahs, bij fleplawa no wezā osola, 95 foli tahlumā, fawu upuri noschahwis.

Til taku atradahs ismekleshana, kad fchi leeta preefch swehrinato teefas eefch P. nahja. Bartels leedsahs pastahwigi un isteiza til, ka winfch esot 30. Septembara pehzpusdeenā gan 64. nodakā bijis, bet bes flintes, griedams malku sahgeht. Kā flinte wina pagraba eeradufees, winfch nesinot, tomehr apleezinaja, ka ta esot wina ihpafchums un peedewa par wainigu kahdu fawa nama lihds-eedfchwotaju. Tapat winfch ari negribeja sinah, kas lapas is grahamatas isplehfs.

Teefnescheem bij, kā rahdijahs, loti weegla leeta. Peerahdijumi bij peeteekofchi. Apfuhdsetam bij loti ismanigā aistahwetajs, kas wispirms apleezinaja, ka wahrdi kabatas grahamatinā nemas ne-efot no Glemina rakstiti, jo lode esot gahjusi zaur firdi un tā tad winam nemas nebijis laika, isnemt kabatas grahamatinu, winu attaisht, isnemt spalwu un minetoš wahrduš usfihmeht.

No P. pilsehtas medizina fakultetes, kurai fchi leeta tika preefchā likta, tika atbildehts, ka Glemiam til wajadsejis 20 sekundes laika fcho isdaribt, un ka firdi eewainotee warot wehl 15—20 folu eet, ja, pat wefelu stundu wehl dshwot. Til dauds warot apstiprinaht, ka Gleminfch pirmo wahrdu: „Bartels“ esot rakstijis ar pilneem fapraschanaš spehkeem, kamehr winu teikuma beigās nahwe bij aifkaukusi. Aistahwetajs raudsija gan wehl us zitu wihfi leetu aiskert, tomehr welti. Swehrinatee isteiza weenbalsigi kaleju Bartelu par wainigu, ka winfch esot 30. Septembari meschalungu Glemianu eefch T. nofchahwis.

Un kad swehrinato teefas presidents teefas spreedumu pasludinaja, ka apfuhdsetais Bartels dehl sleplawibas us nahwi zaur sobinu noteefajams, tad Bartels iszehlahs un iswehreja pee Pestitaja, ka winfch newainigā pee meschalungu nahwes.

Waj tas neslaneja, kā Deewa saimošana? Presidents nobeidsa fcho flatu, fehdeschānu slehdams. Noteefaschanaš altes tika apstiprinaschanaš dehl ministerijā eefuhitās, kur ari tika pehz gada apstiprinatās.

(Eimpmaf beigums.)

Bagastu wezakee Masflawā.

Uf muhsu Augstā Semes-tehwa kroneschānu, Masflawā, wifa leelā Kreewija, kā ari wifas Kreewijas tautas, fawus deputatus fchurp fuhitija, kas lai winu wahrdā apfweiktu Keisaru Majestetes un Wineem nowehletu laimes. No Latweefchu semneeku pufes bij aiginati pagastu wezakee, no latra aprinka teefas apgabala pa weenam. Latweefchu semneeku representanti, 12 pagastu wezakee, 10 is Kursemes un 2 is Widsemes, eebrauza Masflawā 4. un 6. Maijā. Schē, Masflawas wofkalā, winus fagaidija wirspolizmeistera adjutants. Preefch pagastu wezakeem, kuru no wifas Kreewijas fabrauja 675, kroneschānas komisija jau preefchlaikā no-ihreja kortelus. Schē muhsu Latweefchi, weenā namā ar faweem amata beedreem kopā dshwodami, dabuja redseht un eepashtees, no zil dauds uu daschadahm tautahm apdshwota muhsu leelā Kreewija, jo wifā pagastu wezakee, bes ween Poku, Wahzu un Latweefchu, bij gehrbufchees fawōš tautas apgehbdōš. Leel- un Mas-Kreewi, Poki, Leifchi, Latweefchi, Igauni, Somi, Tatarsi, Wahzi, Tschudi, Kasaki, Greeki, Persi, Armeni, Kirgisi, pagastu wezakee is Kaukasijas kalnu un wehl dauds zitahm Kreewijas tautahm, — wifā tee lungi diwās leelās sahlēs 3 nedelas kopā nodshwoja, un ar leelu firdspreeku jaleezina, ka tahda brahliga kopadshwe starp zilwekeem, kuzi peeder til dauds fawadahm tautahm un runā til dauds fawadas walodas, gan reti kur wehl otr'reis pafaulē atgadifees. Ta leelakā laipniba un faderiba waldija winu starpā, un draudsigās farunās wini kopā dshwodami pawadija fawus wafas brihschus. Schē ihsti wareja redseht, ka tee ir zilweki ar pilnigu apstinaschanaš, ka wini no faweem pagasteem iswehleti par pagastu waldineekeem, kahrtibas ufturetajeem un labas preefchfshmes rahditajeem. Augsti Kreewu lungi un generati beeschi ween apmekleja pagastu wezakos un ar teem laipni parunajahs. Pat eefchleetu ministeris, grahfs Tolstojs, ar faweem pawadoneem winus apzeemoja un pee iklatra apwaizajahs, zil gadus stahwot deenestā un waj kahdu medali usdeenejis. Wairaf reisas nedelā ari dakteris atbrauja pahrlieezinatees, kā stahw ar winu wefelibu.

Muhsu Latweefchi, taku zetu sweiki, wefeli atbraukufchi, pirmahs pahri deenas atdusejahs un tad sahka apskatit pilsehtu. Dauds wini schē redseja, ko fawā muhschā nebij redsejufchi un warbuht ari wairš neredsehs, un ilgu muhschu nodshwojufchi, wini wehl faweem behrnu behrneem ar preeku stahstihš pahr wifu gresnibu un koschumu, ko schē Masflawā redsejufchi Keisara swehtkōš. Masflawu drufku apulhkojufchi, wini 8. Maijā isbrauja us tuwejeem Swirbulu kalneem, no kureem gandrihs wifu pilsehtu war pahredseht un kur wini wehl zitus, Masflawā dshwojufchus Latweefchus atrada preefchā. Swirbulu kalnu wisaugstakā weelā stahw weefniza ar garu balkonu; dshki apafsch weefnizas leela leija ar sahlaineem platscheem, mescha kokeem

un eewu kruhmeem, un wehl dshkaki, paschā kalna apafschā tel Masflawas upe. Dtrpus upei, us dauds kalnineem iskafita, gul dishenā Masflawa ar faweem simteem mirdsofcheem torneem, leeleem klostereem, dauds fabrikahm, balteem nameem ar saleem jumteem, faweem ne-iffkaltameem dahrseem un dahrsineem un gareem bulwareem, kas wifš kopā istaifa til jauku panoramu, ka zilweks nemas newar beigt noskaltitees. Tai paschā deenā ari daschi Afijas waldineeki, emiri un kani apmekleja Swirbulu kalnus un lihdsās ar Latweefcheem no weefnizas balkona apbrihnoja Kreewijas pirmo galwas un kroneschānas pilsehtu.

— Zaukas, preezigas stundinas Latweefchu tautefchi pawadija Swirbulu kalnu sakajās birsēs. Tē wareja ihsti redseht, ka ne takums, neds swefchums Latweeti no Latweefcha nespehji atswefchinateht, jo Balteefchi ar Masflawefcheem, kas preefchlaikā nekad nebij pasinufchees un nu dshki Kreewijā pirmo reisi tikufchees, beedrojahs un farunajahs til jautri un draudsigi, it kā no masahm deenahm kopā buhtu augufchi un dshwojufchi. Uf wehsturigā kalnina, kur preefch 70 gadeem stahweja lepnaš kareiwš Napoleons I. un us Masflawu noskatiyahs, tagad stahweja pulziinfch Latweefchu preeka pilni un jaukham zeribahm. Kahda starpiba toreis un tagad! — Toreis warens waldineeks, karu un postu wehstidams, noskatiyahs — deewstin ko domadams — us tukfchu, pasemotu, atstahtu pilsehtu, is kura wifā eedshwotaji bij aishbegufchi, un tagad, pehz 70 gadeem, atkal brihwi Latweefchu semneeki, kā meera un preeka wehstneschi, eenehma to paschu weetu un noskatiyahs us to paschu pilsehtu, kas spihdeja fawā leelakā godā, bagatibā un gresnibā. Swirbulu kalnus atstahdadami, muhsu Latweefchi wehl apmekleja tuwejo jaunawu klosteri un tur apskatijufchi gresnos kapu monumentus un klostera basnizu, wehl kahdu laizinu pakawejahs us jaunawu lauka, tur noskatiidamees, zil jauki, draudsigi un godprahitigi Kreewu fabriku strahdneeki ar strahdneezehm kopā pawada fawu swehtdeenas peewalari. Tur simteem jaunū puifchu ar feltenehm, rolu rokās stahwedami kopā, flaki skandinaja fawas tautas dseefmas un danzoja tautas dantschus. Preeks un lihgsfmba us winu feijahm atspihdeja un neweens launs un nepeeklahjigs wahrdfnfch neaistakra fapulzejufchos skatitaju auffs.

Pirmo reisi fawa mihkotā Semes Tehwa un Mahtes waigus redseht, muhsu Latweefchi dabuja 10. Maijā, pee Keisara goda eebrauzena Masflawā. Tai deenā wifseem pagastu wezakeem eerahdija weetas no pestifchānas wahrteem lihds Keisara pilij, kur wini Keisara goda eebrauzenu wareja apskatit leelajā gresnumā un spofchumā. 12. Maijā wineem wifseem wajadseja eerastees pee Keisara; tur wini beedribā ar Kreewu augstmaneem pawadija wairaf stundas, jo tad zeremonij-meisteri eerihkoja goda gahjeenu us basnizu, kā tam wajadseja notiktees kroneschānas deenā. 14. Maijā pagastu wezakeem is 6 gubernahm wajadseja eerastees Keisara pili un tur preefch wifseem fanemt drukatus isfludinajumus par kroneschānas deenu. Paschā kroneschānas deenā, 15. Maijā, wifā pagastu wezakee jau no pascha rihta, puszel šōš, fapulzejahs Keisara pili, un tur atkal wairaf stundas pawadijufchi pilshlēs, wini nehma dalibu pee goda gahjeenu us basnizu. No pils isnahkufchi, pagastu wezakee palika pilsgalmā, kur wini fagaidija Keisara Majestetes is basnizas atpakal nahlot. Pee kroneschānas zeremonijas basnijā wareja til 14 pagastu wezakee peedalitees. 17. Maijā pagastu wezakee peedshwoja to godu, ka atkal wareja fapulzetees Keisara pili, Aleksandera sahlē, un tur Keisara Majestetes apfweizinateht un Wineem pasneegt blodu ar sahl' un maifi. Blodu ar sahlizi wini, Masflawā atbraukufchi, lita isgatawot, un ta wineem wifseem kopā maksā 1200 rubl. fudr. Daschi no pagastu wezakeem atkal swehtbildes un paschu taifitas kola blodas pasneedsa Augstam Semes-tehwam. Kad muhsu Latweefchi pee trona peegahja, kur Keisara Majestetes stahweja, tad Keisars Kursemes muifchneeku preefchstahwu, baronu Heykingu, wajaja, waj starp Latweefcheem neweena ne-efot, kas protot Kreewu walodu. Uf tam barons Heykings Keisaram wispasemigi wehstija, ka pagastu wezakais Wanags, is Zlustes aprinka, esot weenigais, kas runajot kreewifki. Augstais Semes-tehws nu Wanagu laipni usrunaja, winu wajadams, kā tas nahkotees, ka winfch runajot kreewifki, us ko Wanags Keisaram pasemibā atbildeja, ka winfch Kreewu tuwumā, dshwodams, walodu esot eemahzijees. Deenu pehz tam, 18. Maijā, Keisara Majestetes lihds ar wifseem Sameem augsteem weefseem apmekleja leelo teateri, kas us jaukako ar pukehm un tropu stahdeem bij pufchkōš. Uf teateri ari pagastu wezakos eeluhdja, no latras gubernas pa weenam. 20. Maijā pagastu wezakee wareja apskatit Keisara pili, kara eerofschu palatu un wifas eewehrojamas leetas pili.

(Eimpmaf beigums.)

Ufaizinajums.

Jau wairaf nekā gadā pagahjis, kamehr seminara direktors, Zimšes tehms, weens no Latweeschu tautas kreetnakeem dehleem, aigahjis Deewa preekschā. Wina atdsifuschaš meefas dufs wehšā semes flehpi; bet wina darbi stahw wehl schodeen pee mums dahrgā peeminā, un atgahdina ilweenam tautas skolu draugam, lai eewehro un zeeni schi mihlā aigahjuschā tehwa nopelnus pee Widsemes tautas skolu uffelschanaš, pee muhsu basnizas un 4-balsfigas dseedaschanaš usplaukschanaš, tā kā ari pee muhsu tautas dseefnu krahschanaš un isglichtofschanaš. Schi atgahdinaschanaš balsš, lai schi aigahjuschā tehwa nopelni netaptu aismirsti, atrada atskanu papreeksch wina draugu un audseku sirdis. Tapehš schee bija tee pirmee, kas par to ruhpejahš, lai Zimšes tehwa darbi paliktu ari nahkameem dfinumeem mihlā peeminā. Uf to wini notureja jau nelaiķa behru deenā Balkā šapulzi, kurā nospreeda, uf wina kapu zelt monumentu un uf wina wahrdu dibinaht stipendiju preeksch uszihligeem, truhzibā buhdameem draudses skolotaju seminara audsekeem un preeksch skolotaju amata kandidateem, kas pehš sekmigi beigta seminara kursa grib sawas sinaschanaš paidagogikā un sinibā paplaschanaht uniwersitetēs jeb ihpaschōš augstakōš paidagogiskōš institutōš.

Uf Balkas brugukunga, barona von Goelckersahma, eefneegumu ir tagad, deht mihlestibas dahwanu lasischanaš preeksch mineteem mehrkeem, no eefschleetu ministerijas dota konzessija, kas brugukungam pasludinata zaur schahdu Widsemes gubernatora kunga rakstu:

„Augsti zeenijams kungs!

„Dibinajotees uf sawa amata preekschahjeja rakstu no 9. Oktobra „pagahjuschā gadā apaksch Nr. 10097, man tas gods, Zums zaur „scho sinot, ka pehš eefschleetu ministera beedra, senatora Durnowo „kunga, raksta no 30. Janwara sch. g. apaksch Nr. 1642 mihlestibas dahwanu lasischanaht Widsemes gubernā preeksch nelaiķa Balkas „skolotaju seminara direktora Zahna Zimšes kapa peeminēta un „preeksch stipendiju dibinaschanaš pee mineta seminara apaksch ta „wahrda „Zimšes stipendija“ no eefschleetu ministerijas nestahw ne- „kahdi kawelki zela.

Sanemat 2c.

Nr. 1526.

Schewitsch.

Rihgā, 11. Februart 1883. g.

Uf schihš atkaujas pamata, nahk tagad no minetahš šapulzes iswehleta komiteja pee wiseem tautas isglichtibas draugeem Widsemē, it ihpaschi pee muhsu lauskolu augsta patrona, Widsemes muishneezibas, pee wianu ustizigeem kopejeem, muhsu Lutera draudses mahzitateem, pee Lewis, Tu mihlā Latweeschu tauta, preeksch kuras winsch sawu dshwibu upurejis, un pee Zums, Zuhš wina dahrgēe audseku, ar to firfnigu luhgschānu, scho mihlestibas darbu wisadā wihšē wei-

zinahht zaur labprahtigahm dahwanahm. Bes tam schis mihlestibas darbs buhtu weizinajams it ihpaschi zaur konzerteem, basareem, teateru isrihkojumeem u. t. pr. Pee tam komiteja tur par sawu peenahkumu, zaur scho sinot, ka preeksch katra no mineteem mehrkeem nauda fewischi jalasa; tapehš wina luhds katru mihlu deweju, faziht, preeksch kura mehrka wina dahwana dota. Naudas lasischana tiks isdarita no 1. Augusta 1883. lihds 1. Augustam 1884. gadā. Salasito naudu komiteja luhds pret ihpaschu kwihhti eemakshht pee apakschā mineteem komitejas lozjekteem:

- Pee mahzitateja Neulanda — Balmeerā;
- „ seminara skol., direktora Terauda — Balkā;
- „ draudses skolotaja Erlemanna — Helmetē;
- „ elementar skolotaja Kuus'a — Pehrnowā;
- „ pagasta skrihwera Sperlingka — Linameggi;
- „ redaktora Grenzsteina — Tchrpatā;
- „ konsulenta Webera — Rihgā;
- „ arendatora Erdmanna — Leepasmuishchā, un
- „ skolas preekschneeka Schwedes — Balmeerā.

Un ta kunga, muhsu Deewa, laipniba lai pahr mums paleef, un paschkir pee mums muhsu roku darbu; muhsu roku darbu, to Tu paschkir!

Balmeerā, 12. Julijā 1883. g.

Balmeeras kurlmeemo skolas preekschneeks Schwede,

Zimšes komitejas sekreteris.

Atbildes.

R. S. igam: Pateizamees par kreetno rakstu. Sinas is diakonisu nama labpraht pasneeghim. Preezamees, zeredami ar Zums šatitees Grobinā. Sirsnigas sveizinaschanaš!

Zofya igam: Sinamo stahstu schodeen nosuhitjahm drutatawā; drihs to lasiseet. Par Zuhšu laipno apsolischānu pateizamees. Latw. Aw. nummura deht lasiseet ihpaschā wehstulē.

R. igam: Sanehmahm; lasiseet. Ihpaschi eewehrojams ir „Labibas plauschanaš laiks“, kas tikai wakar nahja muhsu rokās.

Demanda igam: Lihds ar Zums šlawejam Deewu, kas atkal spehlu dewis. Laiki teescham šahht palikt šitabi un laudis drihs ween atsihs, ka lihschschana no „tahs pufes“ ir bijusi tikai mittiba. Katarai leetai ir saws laiks. Pateesiba tadšchu uswarehs. — Sinas no Zuhšu apgabala mums ir allašch mihlas.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

No zensures atwehlehts. Jelgawā, 26. Julijā 1883.

Sludinaschanaš.

Sludinaschana.

Zaunasmuishas pagasta walbe, skulbigas aprinki, dara zaur scho sinamu, ka schi pagasta

galwas-naudas

malzatajus par 1883/84. gadu 25. Julijā sch. g. klaseerehs, un ka klaseerechanaš liste preeksch katra peedaliga eestatischanaš lihds 22. Augustam sch. g. pee winas buhs islihta un kares pagasta lozjeklis, kuresch ar klaseerechānu nebuhtu meera, schini laika sawu nodomatu kuhdsibu pee peederigas usrangu teefas war peeneht. Pehš tam dabuhs klaseerechana likumigr spehlu un ne-weens wairs netaps klausihšs.

Uti teel zaur scho wisi ahprus pagasta dshwodami, pee Zaunasmuishas pagasta peerakstīti pagasta lozjekli usajzinati, wehla-kas lihds 22. Augustam sch. g. sawas familijas scheit usdot, kuri tā nebuhs klausijuschī, ar teem tiks pehš likuma darhtis.

Zaunasmuishā, 30. Junijā 1883. (Nē 122.) Pag. wez.: G. Vuhbeneef. Pag. str.: S. Tirrum.

Arzes pagasta walbe dara wiseem saweem pagasta lozjekteem sinamu, ka krona un

pagasta nodoschanaš

isdaalischana par 1883/84. gadu scheit 21. Junijā 1883. gadā tiks isdarita, tam kahra peeneschana buhtu, tas to lai mineta deenā dara, jo wehla netiks klausihšs.

Arze, 2. Julijā 1883. (Nē 125.) Pag. wez.: J. Muschff. (S. W.) Strihw.: G. Egling.

Krona Bauktas pagasta teefa usajzina it wihus nomituschā Bauktas Bihragu mahju šaimneeka

Zahna Graues

parahdu prasitajus un aifnemtus leenejunus 1. Septembri sch. g. tā weenigā issehgschanaš terminā pee schihš teefas usdot.

Wehlahtu peenehti parahdu prasijumi netiks eewehroti un parahdu flehpeji ar dubultu parahdu atmalku aplikti.

Bauktas teefas namā, 4. Julijā 1883. (Nē 649.) Preekschschd.: G. Skalder. (S. W.) Strihw.: Kleinberg.

No Bez-Platonēs pagasta walbes teel tee pee Bez-Platonēs peederigi

Dahwus Dreijahn

un

Janis Cewald,

fureem schogad jalosē, — usajzinati, hef laweschanaš schaitan peeteiktees. Bez-Platonē, 28. Junijā 1883. (Nē 84.) Wez.: S. Weiland. Str.: A. Allen.

Kahhs

schkimelis

(ehrschelis) 8 gadu wezs, lihds ar rateem un eejuhgu, wehrtibā pawisam 260 rubl. ir nakti uf 25. Juliju is Polshen frogus stakla, pee Jelgawas, isjags. 50. rubl. pateizibas algas tam, kas dod par sagto sirgu skaidratas sinas. Zapeeteizahš mineta frogā, pee frobieeneka J. Paleij.

Muhrumuishas pagasta walbe (Dobeles aprinki), dara zaur scho sinamu wiseem saweem pagasta lozjekteem, ka krona un pagasta nodewu isbal schana par 1883/84. gadu scheit 11. Augustā 1883. gadā tiks isdarita; tamdeht katram, kas kahdu atweeglinaschānu zere, mineta deenā scheit ja-eexo-nahs.

Pagasta walbes, pilsehtu- un muishas polizejas un zitas cestahdes teel laipni luhgtas, sawds polizejas eezrlnds dshwodamus schi pagasta lozjeklus sawas robe- schās ne-ezeest, celams tee no schihš paga- sta walbes apleezibu par sawu familijas usdojchānu peenesuschī.

Dots Muhrumuishas pagasta walde, Julija mehn. 11. deenā 1883. (Nē 199.) Pag. wez.: D. Zeplyht. Rakstu wed.: Grubes Arturs.

No Kumbres krona pagasta walbischanaš teel deht wehrā nemischanaš ahprus nowada dshwodameem pagasta lozjekteem sinams darihts, ta

galwas naudas

klaseerechana preeksch 1883/84. g. Kumbres teefas namā 8. Augustā sch. g. tiks isdarita, ar to usajzinajchānu, ka wiseem teem, tam buhtu kahdas atweeglinaschanaš eerunas, ar wajabfigahm peerahdijchānahm mineta deenā, ja negrib tahš paschās saudeht, — Kumbres teefas namā ja atnahht un sawi eemstli jaleef weetneeku pulkam preekschā.

Kumbres teefas namā, 15. Julijā 1883. (S. W.) Pag. wez.: J. Šihpol. (Nē 139.) Strihw.: A. Šimthec.

No Kaulizes pagasta walbischanaš teel deht wehrā nemischanaš ahprus nowada dshwodameem pagasta lozjekteem sinams darihts, ta

galwas-naudas

klaseerechana preeksch 1883/84. g. Kaulizes teefas namā 13. Augustā sch. g. tiks isdarita, ar to usajzinajchānu, ka wiseem teem, tam buhtu kahdas atweeglinaschanaš eerunas, ar wajabfigahm peerahdijchānahm mineta deenā, ja negrib tahš paschās saudeht, — Kaulizes teefas namā ja-atnahht un sawi eemstli jaleef weetneeku pulkam preekschā.

Kaulizes teefas-namā, 15. Julijā 1883. (Nē 63.) Pag. wez.: J. Kuhpe + + +. (S. W.) Pag. str. weetn.: A. Šimthec.

Nakti no 7. uf 8. Juliju sch. g. tika Zaunpilēs kalpu mahjahm šimscheem no abholina ganbahm nosagti:

- 1) weena fufšā kehwe, ar masu baltuminu peerē un ihšahm krehpem, 7 gabi weza, wehrtā 140 rubl.;
- 2) weens fufšā sirgs ar bishkli baltu labo pafatas labju, 9 gabi wezs, wehrtis 130 rubl.;
- 3) weens sirgs (morentopfs), 7 gabi wezs, wehrtis 140 rubl.

20 rubl. fudr.

pateizibas-algas

no katra sirga atpalkšpetajam un 30 rubl. pateizibas-algas tam, kas minetus sirgu jaghis weenai Kurleemes polizejai nodotu. Zaunpilē, 11. Julijā 1883. (S. W.)

Sludinaščana.

Wahrmes pagasta walde, Stubigas aprinki, dara zaur šcho sinamu, ka šchi pagasta

galwas-naudas

malkatajus par 1883/84. gadu 28. Julijā šch. g. klaseerešs, un ka klaseereščanas liste preešč fatra peedaligā eestatiščanas lihdš 25. Augustam šch. g. pee winas buhs islihta un lates pagasta ložeklis, kurešč ar klaseereščanu nebuhtu meera, šhini laika jawu nodomatu šubšibu pee peederigas usraugu teežas war peenest. Pehz tam dabuhs klaseereščana likumigu špehtu un neweens wairs netaps klaušibš.

Ar teel zaur šcho wiš ahrpus pagasta dšiwodami, pee Wahrmes peeraštiti pagasta ložekli ufaizinati, mehštatis lihdš 25. Augustam šch. g. jawas familijas šcheit usdot, kuri tā nebuhs klaušijušči, ar teem tiks pehz likuma daribš.

Wahrmē, 23. Julijā 1883.
(№ 172.) Pag. wez.: B. Birvenek.
Pag. štr.: G. Tirrum.

No Emburgas pagasta teežas, Dobeles aprinki, top tas ihpaščneeks tahs tagad Emburgas Almen-Zuhzin šaimneeka rokā atronofčahš šturšemes kredit-beedribas

špahrfafes šihmes

no 7. Junija 1876. g. № 5876 par 100 rub., kura us Lihšes Peteršohna wahrda ikrastita, zaur šcho ufaizinahts ar jaweem ihpaščnoma peeraštijumeem lihdš šhini leeta noliktajam isšehģščanas terminam, un proti lihdš 4. Augustam š. g. pee šchšs pagasta teežas usdotees; jo pehz šchi termina netaps neweens wairs klaušibš, un mineta špahrfafes šihme par Almen-Zuhzina šaimneeka ihpaščnoma noteikta.

Emburgā, 18. Julijā 1883.
(№ 424.) Preešč.: J. Leeknis.
(S. B.) Štrihw.: M. Baumann.

Zarnikawas pagasta walde zaur šcho ufaizina wipus jawus ahrpus pagasta dšiwodamos pagasta ložeklis drihtakā laika jawas nodofčanas, ka ari parahbus no agrateem gadeem atlihdšinaht.

Deš tam teel wifas zeen. pilšehtu un semju polizejas un waldeš luhģtas, neweenu šchi pagasta ložekli beš pafes jeb usšuramahš šihmes nepečureht, bet tos ka arestantus šchurp šuhtih, žitadi pečuretaji kritihš likumiga štrahpe.

It ihpašči teel ufaizinati:

- Jehlab Behrsin,
- Jehlab Berg,
- Jahn Dahwidson
- Georg Gaile,
- Indrik Grünberg,
- Jehlob Grafs,
- Indrik Kiršč,
- Pehter Martinson,
- Jehlab Parinšč,
- Jahn Rudših,
- Jehlab Šihle,
- Richard Spring,
- Mišis Spolrberg,
- Pehter Šrogis,
- Jahnis Wahwul,
- Kahrlis Wahwul.

Zarnikawā, 21. Julijā 1883.
Pagasta wez.: J. Jehlabsons.
(№ 128.) (S. B.)

Pomusčas pagasta walde dara wišeem jaweem pagasta ložekleem sinamu, ka krona un pagasta nodofčanas

klaseereščana par 1883/83. g. šcheit 5. Augustā 1883. g. tiks isbarita, lam tahba peeneščara buhtu, tad to lai mineta deenā dara, jo wehlat netiks klaušibš.

Pomusčas Kuru mahjās, 15. Julijā 1883.
(№ 100.) Pag. wez.: J. Eščihste.
(S. B.) Štrihw.: M. Dobeļneek.

No Sachtinu krona pagasta walbiščanas teel deht wehrā nemščanas ahrpus nowada dšiwodameem pagasta ložekleem sinams daribš, ka

galwas-naudas

klaseereščana preešč 1883/84. g. Sachtinu teežas namā 9. Augustā š. g. tiks isbarita, ar to ufaizinaščanu, ka wišeem teem, lam buhtu ka daš atweeglināščanas eerunas, ar wajadšigahm peeraštijāšanahm mineta deenā, ja negrib tahš paščas šaudeht, — Sachtinu teežas namā ja-atnaht un šawi eemešli jaleek preeščā weetneeku pulkam.

Sachtinu tees. namā, 15. Julijā 1883.
(№ 204.) Pag. wez.: M. Lagšdin.
(S. B.) Pag. štr. w.: A. Gūnther.

No apafčā minetahm pagasta walbiščanahm teel deht wehrā nemščanas ahrpus dšiwodameem pagasta ložekleem sinams daribš, ka

galwas-naudas

klaseereščana preešč 1883/84. g. Salbus teežas namā tiks isbarita:

- 1) no Salbus mahzitaja pagasta 6. Augustā 1883. g.
- 2) no Ilpu pagasta 10. Augustā 1883. g.
- 3) no Salbus pagasta 12. Augustā 1883. g.
- 4) no Salbus meščungu pagasta 17. Augustā 1883. g.
- 5) no Dišč-Zeezeres pagasta 20. Augustā 1883. g.

ar to ufaizinaščanu, ka wišeem teem, lam buhtu tahdas atweeglināščanas eerunas, ar wajadšigahm peeraštijāšanahm eekšč minetahm deenahm, ja negrib tahš paščas šaudeht — Salbus teežas-namā ja-atnaht un šawi eemešli jaleek preeščā weetneeku pulkam.

Salbus teežas-namā, 15. Julijā 1883.
(№ 287.) Pag. wez.: J. Sawiģh.
(S. B.) Pag. štr. weetn.: A. Gūnther.

Sludinaščana.

Sutenes pagasta walde, Talsu aprinki, dara zaur šcho sinamu, ka šchi pagasta

galwas-naudas

malkatajus par 1883/84. gadu 26. Julijā šch. g. klaseerešs, un ka klaseereščanas liste preešč fatra peedaligā eestatiščanas lihdš 25. Augustam š. g. pee winas buhs islihta un lates pagasta ložeklis, kurešč ar klaseereščanu nebuhtu meera, šhini laika jawu nodomatu šubšibu pee peederigas usraugu teežas war peenest. Pehz tam dabuhs klaseereščana likumigu špehtu un neweens wairs netaps klaušibš.

Ar teel zaur šcho wiš ahrpus pagasta peeraštiti pagasta ložekli ufaizinati lihdš 25. Augustam š. g. jawas familijas šcheit usdot, kuri tā nebuhs klaušijušči, ar teem tiks pehz likuma daribš.

Sutenē, 18. Junijā 1883.
(№ 112.) Pag. wez.: E. Deščeneek.
Pag. štr.: G. Tirrum.

No Šefihles pagasta walbiščanas teel deht wehrā nemščanas ahrpus nowada dšiwodameem pagasta ložekleem sinams daribš, ka

galwas naudas

klaseereščana preešč 1883/84. g. Šefihlē 11. Augustā šch. g. tiks isbarita, ar to ufaizinaščanu, ka wišeem teem, lam buhtu tahdas atweeglināščanas eerunas, ar wajadšigahm peeraštijāšanahm mineta deenā, ja negrib tahš paščas šaudeht, — Šefihlē pee pagasta waldeš ja-atnaht un šawi eemešli jaleek weetneeku pulkam preeščā.

Šefihlē, 15. Julijā 1883.
(S. B.) Pag. wez.: J. Gust †††.
(№ 115.) Pag. štrihw.: A. Gūnther.

No Bihw-Behršes muiščas polizejas teel daribš sinams, ka Bihw-Behršes meščā weens maš

ščkimela širģs

9 lihdš 10 gadus wežš, 20 rubl, wehribā, šakerts, un ufaizina šchi širģa ihpaščneeku lihdš 4. Augustam šch. g. ar wajadšigahm ihpaščnoma peeraštijāšanahm šche peeteitees, jo pehz tam taps daribš pehz likumeem.

Bihw-Behršē, 14. Julijā 1883.
(№ 13.) (S. B.)

Verķenes pagasta teeža dara zaur šcho sinamu, ka wina 1. Augustā š. g. šcheijenes

Geiku mahjas,

leelas 112 puhra weetas aramas semeš un 6 puhra weetas plawas, wairakoliščanā no augščam minetašs deenas us 6 gadeem sem likumigeem noģajumeem isnomahš.

Pee šoliščanas tikai tahdi taps peelaisti, kas 100 rublu šubr. brošibšas naudas eeliks.

Daušje mahjās, 13. Julijā 1883.
(№ 86.) Preešč.: G. Weinbergis.
Rasitu wez.: J. G. Kweešis.

Maschinu ektu pahrđod lehti S. Sommerfeld's, Jelgawā, jawais šiki, šahš un materialpreešču weikāš, Katolu eelā № 42.

Amatneezibas isstahde Rihgā 1883.

Istahdes beigums ir no 17. Julija us 7. Augustu š. g. noliktš.

Jauņjelgawas-Šlukstes semkopibas beedriba

isrihto

isstahdi

preešč semkopibas un amatneezibas

Grihwa-Semgalē (Kurfemē)

30. un 31. Augustā un 1., 2., 3. un 4. Septemberi 1883. g.

Programas un peemeldeščanahš formulārs war šanemt:

- 1) pee istahdes komitejas sekretēra Šeintr. Bierich lga Dinaburgā;
- 2) pee mahzitaja C. Welzer lga un agenta J. Wies-Niemer lga Grihwa-Semgalē;
- 3) pee Kalkuhnes muišwaldibas Kalkuhne;
- 4) pee aprinka-teeņešča barona Stromberg lga Šlukstē;
- 5) pee Šugo Šerm. Meyer lga Rihgā.

Lai laba pulka peedalitos un pee laika peemeldešos, to luhģš

Istahdes komiteja.

Apštahktu deht pahrđod Plešlawas gubernā, Cholmšas aprinki, apbuhwetus

semes gabalus

ar aramu semi, plawu un mešču, leelumā no 100 lihdš 1000 defetinu. Zenas ir masas un noģajumi weegli, kuras war apštatiht pee N. von Noth lga pašča mahjā Berroģā jeb Serednojas muiščā, Cholmšas aprinki, Plešlawas gubernā, pašta stanzijas Boras tuwumā, kur ari war apštatiht pahrđodamos semeš gabalus un šahrtes no teem.

No 20 Julija šch. g. atrodahš ihpaščneeks patš mineta muiščā. Deht wehstuku šuhtiščanas teel peelilta štahšt šchi adrese:

Г-ну Николаю Астафьевичу ФОНЪ РОТЬ, въ имѣніи Середное, станцію Грады, Холмской уѣздъ, Псковской губерніи.

2 mahjas

ar 3 mahju platšceem, wislabatā weeta meestina, ar peederigahm ehtahm un laukeem teel kopā jeb pa weenai pahrđodotš Jauņ-Subates meestina, Šlukstes aprinki. Tuwafas šinas isħod J. Michailowšy Jauņ-Subatē.

Weena

mahja

top ar wipu grunti no 264 puhra weetahm pahrđota ari masafās dalās no 1 waj wairat dejetinahm, kura atrodahš Scheimes meesta tuwumā, Kammas gubernā, Powneščas aprinki.

Tuwafas šinas war dabuht pee Scheimes meesta apteķera D. Goerke luga.

Langdales

superfosfatus

pahrđod par Rihģas zenahm

Eduards Rosenberg,
Jelgawā, pee Annas wahrteem,
„pee Rihģšeneeka“.

Medus

išgruščšanas maščina ir pahrđodama Jelgawā, Štrihwera eelā № 21, pee diščlera meistera Berča.

Zodes pagasta skolai wajadšigš skolotaja palihģš

no kura ari teel laba ehģeļu špehļeščona pahrđoreta. Peeteiščanahš lihdš 1. Augustā deenai šch. g. pee weetiģā draudšes mahzitaja A. Koppē.

Sina.

Es ufaizinu wipus tos, kas tais gabdš 1878, 79, 80, 81, 82 pee manim ahdas preešč gehreščanas ir dewušči, lihdš 1. Septemberim preti nemt; jo žitadi tahš paščas šaudehs.

Ahģehra meistēris D. Brandt.

Anģlijas superphosfatu

peedahwā un nem apstellesčanas preti

C. Šöpferis,
Jelgawā.

It friščas un loti labas

šilkēš

šanehna nupat un peedahwā

C. Šöpferis, Jelgawā.

30 rublu pateizibas

es issolu tam, kas man šaidbras šinas isħod, ka es tos širģus rokā dabunu, kuras man nakti us 20. Juliju no ganibahm noģaga: 1) melnu širģu, 12 gadus wežu, ar masu baltu šwaiginiiti peerē; 2) hehnu širģu, 8 gadus wežu, lam us palatas labahš žifas K. M. eedēšinahts, šebollas weeta maši balti raibumi un peerē ari mašs wātiminšč.

Jehlabumuiščas Jauņ-Zuhzenu šaimneekš.

Sinojums no Kandawas.

Kandawas privat-puščenu školā mahjiba šahķees 7. Augustā š. g. Teem, kas griš šhini školā usnemi tiki, wajaga jaw 4. Augustā peeteiķees. Šhini školā tiks mahzitas Kreemu un Wahju walodas, tā ari žitas, katrai školai peenahģigas, šinbas. Škola par gadu maksā tikai 16 rubl. un newis 20 rubl, tā lihdš šchin; ari Latinu walodā tiks šhini školā šundās botas, un kas wehšetos ari Greeku walodā; bet par ihpaščigi norunatu mašču. Wehru tiks šagatawoti us gimnaščahm, augštahm klasehm aprinka školās u. t. j. pr.

Kandawā, 17. Julijā 1883.

Školotajš: C. Dšolin.

Baltaku kiršpehles školā

šahķees mahjiba 10. Augustā šch. g. Školās nauda maksā par gadu 20 rub. š. Mahzitas top Kreemu un Wahju walodas. Školoni war turpat školās namā taps nodoti pensionē. Ušturas nanda par gadu ir it 50 rub š. Jauņi školoni war peeteiķees 8. un 9. Augustā.

Wegafais školotajš: W. Kōch.

Mugstu laimi
un
preezigu nahkotni
Eoden jaunkundsei
un
Schnin kungam
la
faderinateem
iffauz
Krausu Alfreds.
Bahrupa Krišchus.

No 25. Julija līdz 25. Augu-
stam nebuhju mahjā; tamdeht
buhš azu ahrstefchanas nodata
diafonisu namā flehgtā.
Zelgawā, 21. Julijā 1883.
Dr. Waldhauer.

Es tagad dšihwoju
wezajā eelā № 5^a.
Mehrneeks: Petry.

Sefchklasiģā
realskola Zelgawā.

Jaanu skolenu peemeldefchanas, peenesot
krustamo un baku sħim, tā ari beidsjamo
skolas leezibu, tiks pefim nemtas

8. Augustā.

Ušnemšchanas ešfameni tiks notureti 9. un
10. Augustā, no pulkst. 8. saħtot.

Direktors: Kuhlberg.

Zelgawas
aprinta=skolā

jaanu skolenu peemeldefchanas buhs 8.
Augustā, ušnemšchanas ešfamens 9. Au-
gustā šħ. g., no pulkst. 9em saħtot
rihtā, skolas namā Šera eelā № 4.

Tikai tos peelaibihš pee ešfamera, kas
peemeldejotees peenesihš krustamo un baku-
sħim, tā ari beidsjamo skolas leezibu, ja
tahda buhtu.

Inspektors: Sadowsky.

Zelgawas
Annas basnizas skolā
mahziba
preefšħ skoleneem un skolneezehm
eešahlfes
pirmdcen, 8. Augustā šħ. g.
Skolas preefšħneeks: Bahr.

Jrlawas
seminarā

šħigada ušnemšchanas ešfamens buhs
9. Augustā. Wiš tee, kas grīb eešah-
tees seminarā, lai melbahš 8. Augustā
pee seminara direktora. Zapeeneš ir: be-
diamā skolas leeziba, eešwehtišchanas sħime
un baltiera spreedums par wešelibu.

Skolas behrni

atron labu korteli un peerahbšħanu skolas
darbšs Wehtera eelā Nr. 11, pa kreiso roku.

Behrni, kas pilsehtā skolas apmellē,
toš kostē nemti apatšħ freetnas ušraudš-
bas Zelgawā, Šera eelā № 24, sehtā, pee
skolotaja Kuhnberga.

Dīwi

jaanas meitenes

no laukeem, kas Zelgawas skolas apmellē,
teel kostē nemtas un tahm flaweeru,
skolas-sħimbu un frantšħ walodas stundas
no laħdas jaanas bahmas, kas ešfamu
nolikuš, dotas. Klahatatas sħinas Zelgawā,
Klanala-eelā, skolas-namā, eešpretim šatā
Stolgera namam.

No jenjures atwehļehts. Zelgawā, 26. Julijā 1883.

Rihgā,
pilsehtas Kalku eelā № 6.

Zieglers un beedris

Leepajā,
Mešķandera eelā № 6.

peeda wā
Waltera A. Wooda
original-amerikanistās
labibas un saħles
plaujamahš mašħ.
Original-amerikanistās
širgu-grahbeklus
„Bay State” un „Tiger”.

Šħejenes laufšaimneeku leezibas raksti par praktištšo leetderibu, tā ari par wimu panahkumeem pee atklatahm plau-
jahm un eešlawefchanahm uš ištahdehm, šalħšfinajumā ar konkurenzes fabrikateem, toš uš pagešrešħanu bešmafšģi pašneegta

Stama superfosfatus
no leģera un uš pastellešħanu.

Semkopibas mašħinu un rihku
pastahwiga ištahde

F. W. Grahmann — Rihgā,

Kahrta eelā, eešpretim Tukumas bahnušim.

Pastahwiģš leģeris no kulamahm mašħinahm, labibas tihrišchanas
mašħinahm, ešfetu mašħinahm, mašħam ar geħpeli dšenamahm fud-
malahm u. t. j. pr.

Weenigais aištahwis jeb pahrdewejs

no Berlīnes aģ. beedribas „S. F. Eckert” fabrikas ween- un wairak-lemesħu
arkleem, tā ari no Šweedrijas Desverum Bruk arkleem, kroneteem 1871. un
1880. gadšs no Baltiģas 1. un 2. semkopibas zentr. ištahdes ar wisaugštakajahm
goda algahm.

Superfosfati un kaulu milti.

Rihgas kaulu miltus

(aistwaihtotus un ušfleħgtus),

Mejillones

guano superfosfatus,
Angļu superfosfatus

pahrdod no leģera un uš apstellesħanu

Herm. Stieda, Rihgā.

Kantoris: Marstala eelā № 24.

Mahziba

Trinitatis seħnu skolā eešahlfesšs pirm-
deen, 1. Augustā šħ. g.

Pensioneri

atrod laipnu ušnemšħanu ar un beš kostes.
Tāpat ari mašħem beħrneem pašneedš pirmahš
mahzibas. Zapeepraģa Katrinās eelā № 12.

Skolas behrni

teel nemti korteli Zelgawā, Šera eelā №
22, ehberģi.

Zelgawā.

Pensioneri

war ruhmi un apģahdasħanu dabut, Štri-
wera eelā № 38, pee

J. Mauring.

Skolas behrni

atron korteli Pastes eelā № 27, uš otru
stuhri pastes namam, pee kurpneeka J. Ma-
ģeneeka. Ušsolu laipnu apdeenesħanu.

Skolneeki

teel kostē un korteli nemti Kanengihšera
eelā № 5, 1 trepi augšħā, pa kreiso roku.

Pensioneri

atrod laipnu ušnemšħanu Zelģ., Katoku eelā
№ 33, jaunajā ehberģi, apatšħā, pa labo roku.

Skolas behrni

teel ruhmi un kostē nemti Zelgawā, Le-
lajā eelā № 1, ehberģi. Saħšħwes wa-
loda pa kreewišt un mahzisti.

Skolas behrni

atrod laipnu ušnemšħanu Leelajā eelā № 23
sehtā, pee D. Stein.

Skolas behrni

war dabuht labu korteli pee G. Janšohn
ģģā, Štrihwera eelā № 15.

Benlawneeki ištħkos

šatumu preefus

šwehtdeen, 31. Julijā 1883. g. jau-
kajā Alawas plāģi.

J. Frihtotaji.

Drutahšs pee J. W. Steffenhagen un beħla.
(Tē klahst peelikums: Basnizas un skolas sħinas.)

Basnizas un skolas finans.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Nahditajs: 2. swehtdeenās pehz Wafaras-swehtku 2c. Kā apzeetinahs apzeetinatu glahbj. Deewa fods.

2. swehtdeenās pehz Wafaras-swehtku atswehtes Ewangelijums.

Luhf. 14, 16.—24.

Tas zilweks, kas fataisija leelu wakarinu un luhdja dauds pee ta, ir tas Kungs Jesus Kristus, Deewa dehls, jeb Deewa wispehzigais wahrds. No pafaules eefahkuma winsch bij to wakarinu fahzis taifht, us teem tehweem runadams un zaur teem praweefcheem fludinadams no tahs Deewa walstibas. To Deewa walstibu apshme tas wakarinsch: ka wakarina wif weefi lihgfmojahs meelodamees un dseedadami, un neweenam weefim netruhkst neneeka, tapat ari Deewa walstiba buhs lihgfimiba un preeki wifseem papilnam. Tas wakarinsch ir leels, jo dauds ir pee ta luhgti: papreefch Ahbraama dsimums jeb Israela tauta un zaur winu ari wifas zitas pafaules zittis; bet tee papreefch eeluhgti weefi ir Israela tauta, jo kad wehl wifas pafaules tautas nahwes ehnā un tumfiba mita, tad Israels jau staigaja tai gaischumā, kas par winu bij uslehjis zaur tahm Deewa apsolifchanahm. Ta wakarinu stunda ir tas laiks, kura tahs apsolifchanas tapa peepilditas, tas peepildifchanas laiks, kura Deewa dehls pats nonahjis no debefim un zilweks tapis, zaur sawu swehtu peedfimchanu, zaur sawu neno-seedfigu mirfchanu un sawu augfchamzefchanos to Deewa walstibu peepildija. Kad ta wakarinu stunda bij nahlfufi, tad winsch ifsubtija sawu kalpu, to Ewangelijumu, zaur teem apustuleem, papreefch pee teem aizinateem weefseem, teem Juhdeem, ihpafchi pee teem warisejeem un rakstu mahzitajeem un wifseem, kas bij eefch Deewa wahrdeem mahziti, un pafina tos praweefchus un winu pafsludinaschanas no tahs Deewa walstibas: teem winsch lika faziht: nahzeet, jo wifas leetas fataifstas, „mans meelasts ir gataws“. Wifs bij zaur ta nama tehwa gahdaschanu fagahdahs, tur nebija neweenam nefas wairs jaleek klahr ar pafcha darifchanu jeb makfashchanu: wifs bij fa-

taifhts par welfi. Bet tee aizinatee weefi bij pahrtikuschi eefch fchihp pafaules leetahm, tee pafaules mantu un godibu kahrodami, tahs Deewa apsolifchanas pahrgrofdami gaidija weenu pafaules walstibu, kura tee apafsch fawa kehna, no Dahwida nama, ta Mefija, wal dihspahr wifahm pafaules tautahm. Tapehz tee nekahroja to debef walstibu un pret to kalpu, kas winus fawza pee ta meelasta, eefahza weens pehz otra aifbildinatees; weens fazija: „es tihrumu esmu pirzis, un man jano-eet to apraudfht, es luhdsos, aifbildini man’;“ zits: „es peezi juhgu wehrfchu esmu pirzis un no-eemu tos apraudfht, es luhdsos, aifbildini man’;“ un atkal zits: „es feewu esmu apnehmis, tapehz es newaru nahkt.“ To dsirdejis, tas Kungs fazija us sawu kalpu: „eij steigfchus us gatwahm un pilfehthu eelahm un eewed tos nabagus un kroptus un tiflus un afklus fcheit eefchā.“ Teem nebij nekahdas mahjas, nekahdas mantas, teem bij nabadsiba un flimiba, tee no pafaules nelo newareja gaidiht, tee fawās behdās tahs praweefchu apsolifchanas pawifam no prahta iflaidufchi, sawu aizinaschanu pafaudejufchi, teem paganeem bij lihds tapufchi; bet tee bij iffalfufchi, un kad nu teem afflaneja ta aizinaschana it ka jauna un nefadfirdeeta, tad tee to aizinaschanu labpraht klaufija un nahza; wineem lihds ari bij tee, kas leelōs grehōs dsihwojufchi: tee muitineeki un grehzineeki, kas no faweem grehkeem speesti garā bij nabagi tapufchi un iffalfufchi pehz tahs Deewa walstibas un winas taisnibas; tapehz tee to aizinaschanu labpraht prenehma un nahza. Kad tas bij padarhts un no teem nabageem un grehzineekeem un nemahziteem eefch Israela masa Deewa walstibas draudse falafita, tad wehl ruhmes bij tai meelasta namā; jo winsch bij fataifhts preefch daudseem. Tapehz tas nama tehws fazija us to kalpu: „iseij us leelzekeem un pee fehtmalahm un speedi tos nahkt eefchā, lai mans nams top pilns.“ No Jerusalemes un Juhdu semes tas Kungs lika tam Ewangelijumam eet us Samariju un pee wifahm pafaules tautahm, teem paganeem, un ar teem sawu namu pildiht. Israela truhkums ir pa-

ganu bagatiba, un Israëla atmeschana ir pafaules falihdsinaschana: „Neweens no teem wihreem, kas bij papreeksch aizinati, manu wakarinu nebaudihs, faka tas Kungs; bet wina nams taps pilns no paganeem.

Mehs, ta paganu draudse, nu esam eegahjuschi Israëla weetâ, pee ta wakarina; mehs un muhsu behrni esam tee aizinatee weesi, kam jau no masahm deenahm ta Deewa walstiba ir fludinata. Kad nu Jesus Kristus muhs zaur sawu wahrdu un sakramenteem fauz pee sawa wakarina, to winsch mums faitaisjis, tad lai ne-esam lihdsigi teem papreeksch aizinateem weeseem, kas pafaulei un pafaules kahri-bahm un suhdifchanahm padewuschees, ar schihs pafaules leetahm pee-ehduschees, negribeja nahkt. Al, Deewam schehl, muhsu draudsës deewsgan tahdu, kas ar laizigahm gahdaschanahm un darifchanahm pahrnehti, sawas mantas un bagatibas labad zaur saweem tihromeem un sawu mantu aiskaweti newar nahkt un leekahs aifbildinatees, kad Deewa kalpi pee winu firfchu durwihm peeklaudfina. Un tee nesa-prot, ka ari pee laizigahm leetahm un darifchanahm ta ihstena swehtiba nahk no Deewa wahrdeem. Ziti atkal zaur sawu laulatu draugu leekahs atgreestees no tahs gahdaschanas par sawu dwehseli, un neleef wehrâ, ka ihpaschi laulibas kahrtas swehtiba tikai tad war rastees, kad laulati zits zitu nelawè, bet flubina pee tahs Deewa walstibas. Lai peeluhktojam un fargajamees, ka ari us mums tee wahrdi neshmejahs: „neweens no teem wihreem, kas bija aizinati, manu wakarinu nebaudihs.“ Bet tamdeht tas wakarinu nams nepaliks wis tufsch. Bet kad mehs atkahpjamees, tad muhsu weetâ tee nabagi un kropfi un tiffi un akli taps eewesti. Ihpaschi muhsu deenäs tizigee fahk to mihlestibas darbu dsiht pee teem pasuduscheem, zaur to ari schee wahjakee no Kristus brahkeem, kas Deewam schehl lihds schim wairaf tila pee malas stumti un pamesti ne-akpopti, kad winus ar to wispahriigo draudsës kopschanu un Ewangelijuma fludinafchanu un mahzifchanu basnizäs un draudsës skoläs newareja atfneegt, un wisäs semës un ari pee mums fahk zeltees skolas preeksch kurlmehmeem un akleem, schehlafstibas nami preeksch wahjeem, flimeem, nabageem, fur winu dwehselës un meefas ar leelu Kristus mihlestibu teef koptas un wini atgreesti pee Kristus. Un kad, ja ari tee wif buhs eewesti eekschâ, wehl ruhmes ir tai wakarinu namâ, tad muhsu deenäs ar jo leelu spehku mifiones darbs teef dsihts, lai no wiseem leelzeleem un feht-

malahm ari tee pagani teef speesti nahkt eekschâ. Un zaur to Kristus mihlestibu, kas tos tizigos speesch, ari tas taps isdarihts, ka ari tee papreeksch aizinati wihri, kas ir atmesti no ta wakarina, ka to newar baudiht, no jauna teef faukti. Ari pee teem Jubdeem, kas sawu aizinafchanu atmetufchi, strahdâ kristigas draudsës mifione, lai tee, kas bij pirmee un palikufchi pehdejee, atkal paleef tee pirmajee. Jo ja mehs, pagani buhdami, tai labâ eljes kolâ esam eepoteti, zil wairaf tee sawâ paschâ eljes kolâ zaur tizibu taps atkal eepoteti, no lura tee zaur sawu netizibu bij iszirfii (Rom. 11, 24.) Pee Deewa nekahda leeta naw ne-eespehjama. Tee bij nolausti netizibas deht, zaur tizibu tee atkal taps eedehtiti. Bet tu stahwi zaur tizibu: neleelees, bet bihstees!

Râ apzeetinahts apzeetinatü glahbj.

Spahnijas semë, fur laudis wisstipraki turahs pee katofu tizibas, ar zeetumu un nahwes fodu bij aisleegts bihbeles eewesti un laudihm dot. Bet kahds wihrs, wahrdâ Manuel Matamoros, ewangelijuma mihlotajs, wairaf klaufidams Deewam nekâ zilwekeem, laudihm dewa bihbeles, un tadeht winu eemeta zeetumâ. Lihds trescham gadam apzeetinahts, winsch palika til nespehjigs, ka wairs nespehja pa sawu istabu pahreek. Winsch juta, ka schi behdu dsihwe laikam beigfees, un preezajahs sawu Pestitaju debefis drihs redseht. Zeetuma fargs par Matamoros flimibu saweem preekschneekem stahstija, un scheem tal firds til dauds eeschehlojahs, ka bihbeli winam atdewa rokâ un wehleja tam wahjam zilwekam kahdu no ziteem zeetumneekem par fulaini un kopeju peedot. Kuru no teem Juhg gribat, zeetuma fargs winu waizaja? Winsch luhdsa fazidams: „Dodat man to, kas par wiseem tas niknakais!“ Tur nu bij jauns zilweks no diwidefmit astoneem gadeem, laupitaju wirfneeks, kas bij nosodihts us zeetumu un tad us trihsdesmitpeezeem gadeem us galeeras fugi.

Galeeras ir tahdi fugi, kam sehgeles naw, bet to arestanti aire. Abäs fuga pufës ir benki un us latru benki diwi wihri fesch, ar dselës kehdehm peeflehgi, teem aire ir rokâ un fugineeks ar asu pah-tagu flatahs, ka latrs sawu darbu strahdâ.

Tâ schee nabagi mozahs faules karstumâ, kameht sawu noliktu laiku iszeetufchi, jeb nahwe winu kehdes wakâ taifa. Schis laupitaju wirfneeks u trihsdesmitpeezeem gadeem ar schahdu strahpi bij no-teefahts, daschu reis bij kawis un aisdfnis saldatas

ko issuhstija winu gubstihst. Tahds patš besbailigš un negants winsch bija wehl zeetumâ. Katrs no wina bihjahš, tiklab lihdszeetumneeki, kâ ari zeetuma fargi. Scho Manuëls Matamoros sewim par sulaini luhdsa un zeetuma wirsneeks bij meerâ, ka wareja tahdu no ziteem zeetumneekem atschkirt. Bet nu no grahmataš, ko Matamoros no zeetuma saweem draugeem rakstijis, ar wina pašcha wahrdeem tahtak stahstischu:

Matamoros raksta: „Es winu ar preeku usnehmu un winsch man stahstija, ka bijis sadeweš kopâ ar launeem zilwekeem, un tee — pašchi bailigi — winu arween ešot preeškâ gruhdušchi pee wiseem nedarbeem, lihds laupišchana winam par eeradumu palikusi un winam arween wairak patizis sawu droščhibu rahdiht. Tapehž ziti winu ari par sawu wirsneeku zehlušchi.

Schis laupitajs — tâ Matamoros raksta — labpraht pee manis bij nahzis, jo tē winam wairak brihwibas bija, un manâ lambariti, brihšham ari wina wezais tehws drihšsteja eenahkt. Redšedams manu mihlestibu, šchis nabaga zeetumneeks mani ari eemihleja; jo wina firdi deewabihjšchana wehl nebij pagalam issudusi.

Reis, kad rihta pahstarus gribeju tureht, winsch taifšjahš klusnam iseet; bet es winu aizinaju, lai tik paleek klauštees. Winsch paklausija manu usainaschanu un apsehdaš man itin tuwu blakam. Lasiju Jahna ewangelijumâ, treschâ nodakâ; to feschpadšmito un septinpadšmito ferschinu dsirdot, winsch gaušchi nopuhtahš. To nomanidams, lasiju 8. nodaku no Romneeku grahmataš un tur tos wahrduš: Tas Gars muhšu wahjibahm par palihgu nahl un patš muhš aistahw ar ne-istrunajamahm nopuščchanahm. Tad metamees zekōš, un tas swehtais Gars zaur manu muti un firdi it spehžigi luhdsa par šcho nabaga zilweku. Kad uszehlamees, tad afaras winam no waigeem bira. Es nesinu, waj sawâ muhščâ kahdu reis laimigakš esmu bijis, nekâ tai stundâ, kad redseju, ka wina dwehsele fahža greestees no pasuščhanas zela us dšhwibu. Mehš palikahm klusu; pehžak es winam waizaju, ko winsch domajot par teem Deewa wahrdeem, ko bij dsirdejis. Winsch atbildeja: „Al, Manuël! ja es buhtu pratis lasiht, tad es šchos wahrduš buhtu mahžiješ un par tahdu launadaritaju nebuhtu palizis. Tee ir labi wahredi, tos wairs ne-aismirišschu. Ja tik mahžetu lasiht, ir tagadin es nebuhtu tik nelaimigš.

Es us winu faziju: Nu labi, es Juhs mahžischu lasiht, ja wehl gribat eefahkt. Waldeews, paldeews, winsch fazija, un azis spihdeja ais preeka. Juhs efat teescham mans tehws; lai Deews Zums par to atmafsâ!

Es faziju: Labi, nu redšeschu, waj to teescham gribat, un waj Zums ne-apnikš mahžitees. Es dewu winam naudu, ar ko zeetuma fargš nopirka ahbezi. Tad fahku winu mahžiht us simehm, un winsch, ar karstu prahtu gribedams arween us preeščhu tikt, — gahja wehl pee ziteem zeetumneekem, kas mahzeja lasiht, lai tee ari winam rahditu. Tâ winsch publejahš zauras deenas, un pehž diwi mehnescheem jau puslihds wareja lasiht.

Matamoros stahsta wehl tahtak: Tas jauneklis ik deenas klaušijahš, kad Deewa wahrduš lasiju, un arween wairak stiprinajahš Deewa meerâ; ir ziteem zeetumneekem winsch Deewa wahrduš fazija, un man ar to winsch palika par labu palihgu nabaga dwehseles kopt, tâ ka es winu us tam mahžiju, jo man pašcham nebij brihw starp ziteem zeetumneekem eet, bet winam to neleedsa. Winsch bij atradis to Bestitaju un Deewa meeru un nu wairs nedomaja no zeetuma islausteš. Mehš abi palikahm kâ brahsti un ihsti draugi.

Behdigi nahža ta deena, kur winam fazija: Nihstâ tewi wedihš us galeerahm. Rahds lungs winam waizaja: Tu nabagš, kâ tu wari panest to domah, 35 gadus us galeeri zeest? Mans draugs tam atbildeja: „Al lungs, kas ir 35 gadi us galeeri zeest preešč tahda zilweka, kas bij pasudinahts us muhšigahm elles mokahm?

Birms Manuëls nahža, es biju issfamifis, un gribeju islausteš, laut man pee ta nedarba ari buhtu jamiršt, bet nu ir wišš zitadi. Es sinu, ka Jesus Kristus ir nahzis, grehžineekus dariht swehtus un ka wišš mani grehki zaur wina krusta nahwi manim ir peedoti, un ka tee wišš mani newar pasudinaht, tapehž ka winsch ir mans widutajs. Kad nu tas azumirkliš bij klaht, ka mums bij jashkirahš, tad winsch dauds raudaja, bet tik dauds wehl spehja faziht:

Man nahkahš gruhti no Zums šchirtees, bet eepreežinasimees ar to tizibu, ka Jesus muhš ne-astahš un ka Deewa mihlestiba muhšcham negrošahš. Pee wina mehš atkal zits zitu redšesim. Waj tâ naw?

„Tâ ir gan“, es atteizu, „buhšim ustizigi lihds nahwei, tad eemantofim to dšhwibas kroni.“

Tas ir mans draugs — tā Matamoros raksta — mans draugs, ko tas Kungs Jēsus manā zee- tumā man ir dewis, par eepreezināšanu eefsch ma- namh behdahm. Ak, zik leela ir Deewa mihlestiba un zik leels ir Deewa wahrda spehks, ka ari tahdu dwehfeli war padariht par swehta Gara mahjokli! — Beidsot pahr Manuēla Matamoros wehl fchah- das finas bij dširdamas: Kad puštrefchus gadus zee- tumā bij pawadijis, tad zaur Anglijas waldifchanas puhlinu no Spahnijas tika islaists. Wehlat zaur draugu labprahdigu palihdsibu winsch nogahjis us Afrikas semi dšihwot, lai tur, siltā semē, waretu sawu nespēhziibu labaki ahrstehht. Par to nabagu galeeras wehrgu un par wina dšihwi nelas nebij finams. Lai Deews wina stiprina un ustur ihstena tizibā.

Tas ir mans faules fposchums,
Kas man atpestijis,
Un wišs mans preekš un drofchums
Ir augščā, debefis.

A.

Deewa fods.

(Mas-Sihlis.)

Kahds kristigs reisneeks stahsta tā: Tas bija 1821. gadā, es reisoju atšpirdsināšanahs deht Ti- rolē. Mana reisošana notika kahjup, un zereju drihs safneegt Eisak-Deiju. Saule speeda loti, eefšana man bija grehta un wišs nosihmeja, ka negaišs gaidams drihsumā. Pukes un seedini, sahle un lapas bija nokahrufchas sawas galwinas, it kā raudatu un luhgtos to Raditaju pehz uhdens rafinas. Mehnefcheem nebija lijis un wišs bija noschuis un iskaltis. Wišs isstatijahs behdigi un druhmigi.

Ari es eefschkigi biju behdigs un druhmigs. Reisošanū es usnehmu atšpirdsināšanahs deht, tā to mani draugi un peederigee domaja, bet es ari zaur tam gribeju smeltees atšpirdsināšanū sawai istwihtufchaj širdij. Es jutos, ka esmu launs zil- weks Deewa preekščā, ka esmu daudskahrt grehkojis un ne-esmu zeenigs wina schehlastibu dabuht, un ka man wajjaga labotees, no jauna peedšimt, lihds wianu waru faukt par sawu mihlo tehwu. Katra pukite mani darija usmanigu us Deewa wišspehziibu; katra sahlite man atgahdinaja, ka man buhs preekšč wina

semotees un luhgtees. No dabas es atdsimu, pee- dsimu no jauna; zaur dabu es tapu, kas es lihds fchim nebiju. Bet tomehr, lai gan daba man daudf ko mahzija un atgahdinaja, es wehl nebiju ihsteni palahwees us Deewu.

Eisak-Deija ir no dabas loti isgresnota. Tur ir jaukas paleijas, ar koleem apaugušas, un pašā dibinā burbufo sklaidras strautinas, kopā fatede- das un par leelafahm upehm palikdamas. Putnini pazel sawas jaukas balsites, tam Raditajam godu nesdami un pukites eepreezina reisneeku, tam Radi- tajam teifšchanu un flawu dodamas un wina spehku rahdidamas. Tur pazelahs pakalnes pahr pakal- neh, it kā trepes, un augščā ir klaijumi un ap- strahdati tihrumi. Tur ir leelaki kalni un klints ai- sas; tur ir it augsti kalni, us kam zauru gadu fneegs redsams. Ihi fakot, Eisak-Deija ir jauka- kais apgabals wišā Tirolē, kas katram reisneekam ir apbrihnojams un patihkams.

Es jau biju reisojis astonas deenas, meeru un eepreezināšanū melledams sawā širdi, bet nemeers wehl arweenu mani mozija. Es newareju meeru at- rast, ka waretu pastahweht Deewa preekščā, kad man buhtu jamirft. Es biju meestus safneedsis un ais- laidis, zilwekus runajis un daudf ko laba mahziješ, bet nefasneedsu to, pehz ka ilgojos. Tā tad no- kufis un istwihtis es safneedsu to weetu, kur es biju — jauka mešča malinā. Es apsehdsos atpuh- stees sem kahda kupla loka ehnas un weenmehrr pahr- domaju, kas ar manim buhs. Gaišs tapa arweenu grehtaks. Is tahlenes jau bija dobja pehrkona duhlfšana dširdama. Nu bija sklaidri redsams, ka negaišs tuwojahs. Mešchinā es newareju palikt, jo tur loki man newareja dot nekahdu paspahni. Es steidsos projam. Arweenu ruhlfšana nahza tu- waki. Tē wehifch fajehlahs un smilktis aisputinaja. Atkal palika wišs klusu, un leezinaja, ka leels pehr- kons buhs. Pehrkons usnahza no wišfahm pufehm. Es steidsos us preekščū un zereju safneegt kahdu pa- juntu, bet nekur to ne-eeraudšiju. Wišs bija tik klusu, ka ne lapina nepureja. Putnini klustim fkehja us sawahm ligsdahm un katrs kukainis fleh- pahs sawā alinā.

(Turpmat beigums.)